

ทางดำเนิน
ของমন
(โมনৈষপ্ৰতিপত্তা)

อ. วศิน อินทสระ

A black and white photograph of a man with dark hair and glasses, wearing a white shirt, looking down at an open book he is holding. The background is a simple, light-colored wall.

ทางดำเนินของมูนี่

(ไมโนยปฏิบัติ)

อ. วศิน อินทสระ

ชมรมกัลยาณธรรม
หนังสือดีลำดับที่ ๓๑๕

ทางดำเนินของมูลนิธิ

อ. วคิน อินทสระ

Facebook : อาจารย์วคิน อินทสระ

Facebook : Wasin Indasara

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : เมษายน ๒๕๕๘ (โดยชมรมกัลยาณธรรม)

จำนวนพิมพ์ : ๓,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์เป็นธรรมทานโดย : ชมรมกัลยาณธรรม
๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐
โทรศัพท์ ๐๒-๗๐๒-๗๓๕๓

รูปเล่ม : คีรีส วัชรสุขจิตร

แยกสี : แคนนา กราฟฟิค โทร ๐๘๖-๓๑๔-๓๖๕๑

พิมพ์ที่ : บริษัท ชูมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด
โทรศัพท์ ๐๒-๘๘๕๕-๗๘๗๐-๓

(จัดพิมพ์ครั้งแรก : พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยสำนักพิมพ์เรือนธรรม)

www.ruendham.com

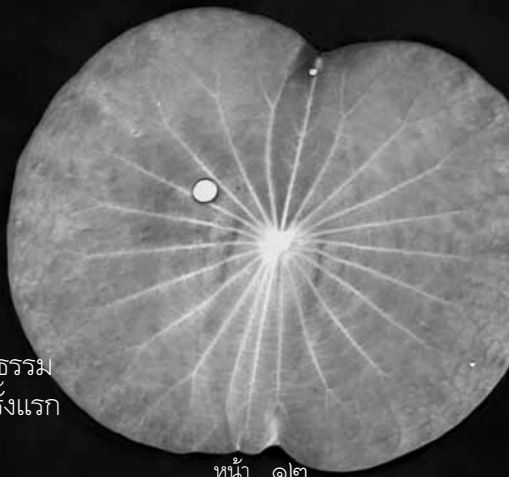
สัพพทานัง รัมมทานัง ชินาติ

การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้หิ้งปวง

www.kanlayanatam.com

สารบัญ

คำอัญมโทนา
คำนำชมรมกัลยาณธรรม
คำนำในการพิมพ์ครั้งแรก

เกริ่นนำ	หน้า ๑๒
โม้ในยปฏิปทา ๑	หน้า ๒๒
โม้ในยปฏิปทา ๒	หน้า ๒๕
โม้ในยปฏิปทา ๓	หน้า ๒๖
โม้ในยปฏิปทา ๔	หน้า ๒๘
โม้ในยปฏิปทา ๕	หน้า ๓๐
โม้ในยปฏิปทา ๖	หน้า ๓๔
โม้ในยปฏิปทา ๗	หน้า ๓๗
โม้ในยปฏิปทา ๘	หน้า ๕๒
โม้ในยปฏิปทา ๙	หน้า ๕๘
โม้ในยปฏิปทา ๑๐	หน้า ๖๒
ฝากปริศนาธรรม	หน้า ๖๗
โม้ในยปฏิปทา ๑๑	หน้า ๗๐
โม้ในยปฏิปทา ๑๒	หน้า ๗๕
เฉลยปริศนาธรรม	หน้า ๗๗
อุบายคลายเครียด	หน้า ๘๒
อคติแบบต่างๆ	หน้า ๘๖
คุณธรรมของผู้อยู่ร่วมกัน	หน้า ๙๐
ประวัติย่ออาจารย์วศิน อินทสระ	หน้า ๙๓

คำอนุโมทนา

ชมรมกัลยาณธรรม โดยทันตแพทย์หญิงอัจฉรา
กลิ่นสุวรรณ ผู้เป็นประธานชมรม ขออนุญาติพิมพ์
หนังสือ “ทางดำเนินของมุนี (โมโหนยปฏิบัติ)” ซึ่ง
ปรากฏในนาลกสูตร ข้าพเจ้าอนุญาติด้วยความยินดียิ่ง

มุนี คือ ผู้รู้ ผู้มีใจสงบ มีบ่อยๆ ที่เราได้เห็น
บุคคลผู้มีคุณสมบัติเช่นนี้ เป็นทั้งมุนี นักปราชญ์ และ
บัณฑิตอยู่ในคนคนเดียวกัน คือเป็นผู้รอบรู้ซึ่งเป็น
ลักษณะของปราชญ์และเป็นคนดีซึ่งเป็นลักษณะของ
บัณฑิต แม้จะหาได้ยากแต่ก็หาได้ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะ
เป็นผู้หมั่นศึกษาตบตรบฟัง และฝึกตน พระพุทธเจ้า
ตรัสไว้ว่า

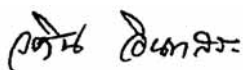
“ผู้ที่ฝึกตนให้อดทนต่อคำล่วงเกินของผู้อื่นได้เป็น
ผู้ประเสริฐที่สุดในหมู่มนุษย์”

บุคคลส่วนมากไม่ค่อยอดทนต่อคำล่วงเกินเล็กๆ น้อยๆ ของผู้อื่น จึงต้องทะเลาะวิวาทกันทำร้ายกันจนต้องไปติดคุกติดตะรางอยู่หลายปี ซึ่งจะต้องใช้ความอดทนเป็นอันมาก ถ้าเขารู้จักอดทนอดกลั้นต่อสิ่งเล็กน้อยเสียก่อน ผิดทนเป็นคนหนึ่ง ก็จะไม่ต้องไปอดทนในที่ๆ ลำบากและยาวนาน

นี่ถึงสุภาชิตภาษาอังกฤษบทหนึ่งว่า “Success without effort is the way of sage.” แปลว่า ประสบความสำเร็จโดยไม่ต้องพยายามเป็นทางดำเนินของมุนี หมายความว่า ท่านทำแต่หน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ ส่วนเรื่องลาภ ยศ สรรเสริญ สุข และเกียรติคุณ เป็นต้น เป็นเรื่องที่มีมาเอง ท่านไม่ได้พยายามแสวงหา

ข้าพเจ้าขออนุโมทนาต่อกุศลเจตนาของชมรม กัลยาณธรรมและขออวยพรให้ท่านผู้อ่านประสบผลดี อันพึงปรารถนาเพราะประกอบเหตุคือดำเนินชีวิตอยู่ในทางของมุนี ขอให้มีความเจริญในธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป

ด้วยความปรารถนาดีอย่างยิ่ง

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

คำนำ

ขมรมกัลยาณธรรม

“ทางดำเนินแห่งมุนี” หรือ “โมไนยปฏิบัติ” เดิมปรากฏอยู่ในนาลกะสูตร ซึ่งพระพุทธองค์ทรงประทานแก่พระนาลกะ ซึ่งออกบวชเป็นดาบสบำเพ็ญเพียรตามคำแนะนำของฤๅษีสูงคืออลิตฤๅษีต่อมาเมื่อพระพุทธเจ้าได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว นาลกะดาบสทราบก็มาถวายตัวและทูลถามถึง “โมไนยปฏิบัติ” น้อมนำมาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติตนตามทางดำเนินแห่งมุนีอย่างพากเพียรจนถึงวาระปรินิพพาน มีเรื่องอ้างถึงไว้ในส่วนของเกริ่นนำเรื่องแล้ว

ด้วยความเป็นพหูสูตผู้เปี่ยมเมตตาและอัจฉริยภาพของท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ในการนำเสนอธรรมที่ยากให้เป็นของเข้าใจง่าย เหมือนหางของทีที่ว่าเหมือนเปิดของที่ปิด เหมือนประตูที่ส่องทางแก่ผู้มีจักขูดี ท่านอาจารย์ได้เรียบเรียง “ทางดำเนินแห่งมุนี” หรือ “โมไนยปฏิบัติ” ไว้เป็นข้อๆ ตามลำดับ พร้อมทั้ง

ขยายความยกตัวอย่างทันสมัยเข้าใจง่าย เป็นแนวทาง
แก่ผู้สนใจธรรม ไม่ว่าจะ เป็น อนาคติก หรือ อาศาริก
ก็สามารถมีชีวิตแบบมุนีได้ ท่านอาจารย์ได้นำเสนอ
ธรรมนี้ในการสนทนาธรรมกับพันเอก (พิเศษ) ทองขาว
พ่วงรอดพันธุ์ ใน “รายการธรรมะร่วมสมัย” ทางสถานี
วิทยุ อ.ส.ม.ท. FM100.5 MHz (ท่านจำปี พ.ศ.ไม่ได้
แต่ท่านเรียบเรียงไว้ตั้งแต่ ๗ กันยายน ๒๕๓๘) ต่อมา
คณะศิษย์ได้ถอดความเรียบเรียงจัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์
เรือนธรรม ข้าพเจ้าขออนุโมทนาทุกท่านที่มีส่วนเผยแผ่
ธรรมโดยทั่วกัน

ในนามของชมรมกัลยาณธรรม ข้าพเจ้าตระหนัก
ในคุณค่าของธรรมอันเป็นแนวทางดำเนินแก่ผู้รู้ ผู้มี
ใจสงบ ซึ่งท่านอาจารย์เมตตาเรียบเรียงนำเสนอไว้ดีแล้ว
จึงกราบขออนุญาตนำมาจัดพิมพ์และจัดรูปเล่มใหม่
เพื่อเผยแผ่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใฝ่ธรรมในวงกว้าง ไม่ว่า
ท่านจะเป็นชาววัดหรือชาวบ้านก็ตาม ก็สามารถมีชีวิต
พรหมจรรย์ที่ประเสริฐตามแผนที่ที่ท่านอาจารย์ได้
ถ่ายทอดธรรมไว้ดีแล้วนี้ อาณิสสได้อันเกิดจากงาน
เผยแผ่พระสัจธรรมของพระพุทธองค์ ขอน้อมเศียรเกล้า
ถวายเป็นพุทธบูชา และน้อมกราบบูชาพระคุณแสดง
มุทิตาสักการะ เนื่องในมงคลวาระ ๘๐ ปี เพชรแห่ง

การเผยแพร่ธรรมของท่านอาจารย์วชิร อินทสระ ล่าสุด คณะศิษย์และสาธุชนยังได้รับอีกข่าวมงคลประกาศเกียรติทางธรรมของท่านอาจารย์อีกครั้งว่าในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ นี้ท่านได้รับเกียรติได้รับรางวัล “ผู้มีผลงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาดีเด่น ด้านวรรณกรรม” ประจำปี ๒๕๕๘ จากมูลนิธิศาสตราจารย์พิเศษจำนงค์ ทองประเสริฐ ราชบัณฑิต (มจร.) อีกหนึ่งรางวัล ซึ่งรางวัลอันทรงเกียรติต่างๆ เหล่านี้ คงเป็นแค่เศษเสี้ยวเล็กๆ ที่เป็นประจักษ์พยานแห่งความเสียสละอุทิศที่ท่านได้มอบกายถวายชีวิตให้แก่พระพุทธศาสนา นี่ย่อมเป็นข่าวมงคลที่คณะศิษย์ต่างปลื้มปิติและคงเป็นพลังให้ดวงประทีปแห่งธรรมดวงนี้ส่องแสงธรรมสว่างสู่ใจมวลชนสืบเนื่องต่อไป ไม่มีวันดับ ขออานิสงส์แห่งธรรม จงคุ้มครองผู้ประพฤติธรรม และขอทุกท่านจงเป็นผู้ดำเนินตามทางดำเนินแห่งมุนี เพื่อชีวิตที่สงบเย็นเป็นสุขด้วยธรรมทั่วกันทุกท่านตลอดไป

กราบขอบพระคุณและอนุโมทนาบุญอย่างยิ่ง
ทพญ.อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ
ประธานชมรมกัลยาณธรรม

คำนำในการพิมพ์ครั้งแรก

มุนี หมายถึง ท่านผู้รู้ ผู้สงบ กว่าจะเป็นมุนีได้ ต้องฝึกฝนตนให้ดำเนินตามทางของมุนีอย่างสม่ำเสมอ อย่างเป็นคุณค่า ภาษาทางธรรมท่านเรียกว่า **“โมโหเยปปฏิปทา”** ซึ่งมีรายละเอียดอยู่ในหนังสือเล่มนี้แล้ว

มุนีที่เป็นฆราวาสท่านเรียกว่า **“ฆราวาสมุนี”** หรือ **“อาคาริยมุนี”** แปลว่า มุนีผู้ครองเรือน ส่วนมุนีที่เป็นบรรพชิต ท่านเรียกว่า **“อนาคาริยมุนี”** แปลว่า มุนีผู้ไม่ครองเรือน

ทั้งสองมุนีเสมอกันโดยความรู้และความสงบใจ ต่างกันแต่เพียงการครองเพศเท่านั้น ในสมัยพุทธกาล มีอุบาสกอุบาสิกาเป็นอันมาก ผู้บรรลุความสงบใจถึง **“อนาคามี”** แต่ยังคงครองเพศฆราวาส เช่น จัตตปาณิ อุบาสก จิตตคหบดี เป็นต้น ล้วนเป็นผู้แตกฉานในธรรม

และอยู่อย่างสงบตามแบบของผู้เป็นมุนี

สมเด็จพระบรมศาสดาของพวกเรานั้นได้พระนามว่า “มุนิมุนี” แปลว่า ทรงเป็นมุนีเหนือมุนีทั้งหลายคือเป็นยอดแห่งผู้รู้ผู้สงบ

ขอให้พวกเราผู้เป็นพุทธสาวกดำเนินตามทางของมุนีเถิด ก็จะพบเห็นสิ่งที่ท่านผู้เป็นมุนีได้พบเห็นมาแล้ว ได้รับคุณค่าของสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิตจริง ๆ

ขอขอบใจคณะศิษย์ผู้ช่วยกันทำหนังสือเล่มนี้ออกสู่สายตาของมหาชน ขอให้พวกเธอได้ความรู้และความสงบใจเช่นมุนีทั้งหลาย

ขอพระสังฆกรรมจงตั้งอยู่ยืนนานเพื่อประโยชน์สุขแก่พหูชนตลอดไป

ปตฺถ ๒๕๓๖

เกริ่นนำ

เกริ่นนำ

สวัสดีครับ มาพบกันในรายการธรรมะร่วมสมัย
นะครับ มีท่านผู้ฟังท่านหนึ่งได้พูดเรื่อง ความเจริญ
ของศาสนา ว่าการดูความเจริญของศาสนาทำไมต้องไป
ดูข้างนอก ผมก็อยากสนับสนุนความคิดอันนี้นะครับ
ความเจริญของศาสนาต้องดูกันที่พุทธศาสนิกชน ไม่ใช่
ไปดูที่โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ หรือศาสนวัตถุที่
หรูหรา ที่เขาพูดถึงว่าสร้างกำแพงวัดหรูหราแต่ว่ารอบ
วัดมีแต่คนติดยาเสพติด ถ้าชาวพุทธเรายังเสพอบายมุข
กันอยู่มาก ยังขโมยกันอยู่ โบสถ์หรูหราหรือวัดราคาแพง
มันก็ไม่มีประโยชน์เพราะตัวศาสนาจริงๆ ไม่ได้อยู่ที่วัตถุ
แต่ว่าอยู่ที่คน ดูศาสนาก็ต้องดูที่คน แต่เวลานี้รู้สึกว่
เราจะพลาดเป้าไปมาก คือไปดูศาสนา หรือ ชักชวนคน
ให้บำรุงศาสนาในทางวัตถุเสียมาก ไม่ได้บำรุงคนให้มี
ศาสนา หรือว่ามีบางที่ก็มีผิดๆหรือสิ่งที่ส่งเสริมในส่วนนี้

การกำหนดยศถาบรรดาศักดิ์ดีพระท่านบางทีก็เอาเรื่องนี้เป็นเกณฑ์ด้วย เป็นข้อพิจารณาอย่างหนึ่ง ก็ทำให้ท่านใช้เป็นข้อที่จะทำเป็นหลักฐานว่า นี่ท่านสร้างถาวรวัตถุอะไรกันบ้าง แทนที่จะบอกว่าสร้างคนรอบวัดให้เลิกยาเสพติดเป็นร้อยเป็นพัน ไม่กล้าหรือไม่ทำเอาเลยอย่างนี้ ในขณะที่เดียวกันคนที่อยู่รอบวัดหรือข้างๆ วัด อยู่อย่างอดๆ อยากๆ แต่ภายในวัดก็ยังมีหรรษา ก็เป็นส่วนหนึ่งที่น่าพิจารณาเหมือนกัน

ชาวพุทธส่วนมากก็ยังไม่เข้าใจเรื่องนี้ ก็น่าสงสารเขา เพราะว่าเขาถูกชักจูงไปทางนั้นมากกว่าที่จะชักจูงมาให้รู้จักศาสนาที่แท้จริงของตัวเอง แต่ถูกชักจูงไปทางที่ไปสร้างนั่นสร้างนี่ ให้หรรษา ใหญ่โต แล้วก็ถือว่าเป็นบุญใหญ่ บุญที่จะต้องเอาเข้าตัวหรือพัฒนาตนให้เป็นคนดีก็ไม่ค่อยจะมี

พระพุทธรเจ้าท่านต้องการอันนี้ ให้พุทธบริษัทพัฒนาตนให้ดี ดีกว่าที่จะไปทำนั่นทำนี่ให้มันมากมาย ก็ถ้าทำอย่างนั้นได้ละก็หิ้งสะดวกทั้งง่าย ทั้งตรงตามวัตถุประสงค์ สำเร็จประโยชน์ได้มาก คือถ้าคนมีศีลธรรมดีโดยทั่วถึง ศาลาการเปรียญไม่ต้องหรรษาหรือกราบ อยู่อย่างง่าย ๆ ก็มีความสงบ มีความสุขได้

ถ้าเราจะย้อนกลับไปดูอุดมการณ์อุดมธรรมเดิม
ที่พระบรมศาสดาของเราได้วางเอาไว้ว่า จรท ภิกษุเว
จาริก พุทฺชนหิตาย พุทฺชนสุขาย โลกานุกมฺปาย (๓/๓๔
มหาวรรค วินยปิฎก) ก็คือเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของ
มวลชน อนุเคราะห์เอ็นดูสัตว์โลก พระองค์เองจริงๆ แล้ว
ก่อนที่จะส่งพระภิกษุสงฆ์ของพระองค์ออกไปเผยแผ่
พระพุทธศาสนา ก็เห็นในเรื่องที่ว่า ทำอย่างไรจะไปให้
ประโยชน์ต่อประชาชน ให้เขาอยู่กันอย่างมีความสุข
ร่มเย็นเป็นสุข ไม่ใช่ทรงส่งออกไปเพื่อเธอจงไปสร้าง
ถาวรวัตถุ เธอจงไปสร้างเจดีย์ วิหารโบสถ์ ศาลา
การเปรียญก็เปล่า แต่มาระยะหลังๆ อุดมการณ์หรือ
อุดมธรรมตรงนี้มันชักจะเปลี่ยนแปลงไป พระภิกษุมา
ชวนขายในสิ่งที่ควรจะชวนขายน้อย แล้วไปชวนขาย
มาก ที่นี้สิ่งที่ควรชวนขายมากไปชวนขายน้อย มัน
กลับกันเสีย เช่น โบสถ์ วิหาร ศาลาการเปรียญ เป็นสิ่ง
ที่ควรชวนขายน้อยก็ไปชวนขายมาก สิ่งที่ควร
ชวนขายมาก คือปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สั่งสอนพุทธ
ศาสนิกให้เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เพื่อประโยชน์สุข
ให้เขา ก็กลับเป็นชวนขายน้อย

อีกเรื่องหนึ่งคือ เคยได้ยินทางวิทฺยุหมครับที่

พระสงฆ์ออกมารักษาโรคทางอากาศ จะให้การบำบัดรักษา ชักประวัติอาการโรคของญาติโยมทางอากาศ ให้การรักษากันทางอากาศเลย ใครเป็นโรคอะไรก็บอก ยาบอกระไรให้ หรือมิเช่นนั้นก็ลองไปที่วัดนี้ ผมก็ฟังหลายรายการก็มีหลายรูปนะครับ

อาจารย์พระพล เล่าว่า :

ตอนนี้ น่ากลัวที่สุด ท่านอาจารย์วดีนครับ ผมได้รับข้อมูลลับจริงๆ ก็ยังไม่อยากเปิดเผยออกมา อยู่ที่สระบุรีครับ เป็นอันตรายต่อญาติโยมที่เป็นสุภาพสตรีอย่างร้ายแรงเลยนะครับ ขอเบอร์โทรศัพท์ไว้ ถ้าเป็นนางสาวนี่บุกยื่นบ้านเลย โทรม ไปดึกดื่น ยังไงผมขอปิดข้อมูลตรงนี้ก่อนแล้วกัน แต่ถ้าอาจารย์ถามว่าได้ฟังบ้างไหม ผมได้อัดเทปไว้ประมาณม้วนสองม้วน ก็รู้สึกว่่าถ้ามองในแง่ของหลักศาสนาแล้ว แล้วก็สถานการณ์ของศาสนาของเรา ผมคิดว่าไม่เหมาะสมเลย

เวชกรรมนี้ ธรรมดาท่านก็ห้ามอยู่แล้ว เวลาที่แพทย์แผนปัจจุบันเราก็เจริญมาก ถ้าเป็นแผนโบราณก็ต้องมีใบอนุญาต (ใบประกอบโรคศิลป์) ที่นี้ท่านไปมีความรู้มาจากไหน อันนี้ที่ผมสงสัยว่าทำไมถึงกล้าทำ

ผู้บริหารทางคณะสงฆ์ทราบบ้างหรือเปล่าว่าเวลานี้พระ
ของท่านออกมารักษาโรคทางอากาศอย่างนี้ สมควรทำ
ใหม่ ในแง่ของพระธรรมวินัยก็ไม่ถูก มองในแง่ของ
กฎหมายบ้านเมือง เขาก็มีคณะกรรมการคุ้มครองผู้
บริโภค ตัวยา การบำบัดรักษา ก็ต้องมีใบอนุญาต ใบ
ประกอบโรคศิลป์ ตัวสินค้าผลิตภัณฑ์ ก็ต้องได้รับการ
อนุญาต จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สิ่ง
เหล่านี้ได้รับการตรวจสอบหรือยัง แล้วการบำบัดรักษา
ถ้าเกิดการผิดพลาด ประชาชนที่ได้รับความเสียหาย เขา
จะไปร้องเรียนกับใคร คณะกรรมการคุ้มครองผู้
บริโภคไปอยู่ตรงไหน โรคแต่ละโรคนะครับ หมอเรียน
กันมาตั้งนาน นานปีกว่าจะชำนาญ กว่าจะรักษาได้
พระคุณเจ้าท่านไปมีความรู้มาจากไหน ภาษาอังกฤษ
เขาเรียกว่าซัก History ทางอากาศ แล้วก็ Diagnosis
กัน วิเคราะห์โรค แล้วก็ส่งจ่ายยากัน บางรายก็บอกว่า
ถ้าอย่างนี้ต้องไปที่วัด รู้สึกฟังแล้วมันสังเวชนะครับ

ผมก็ปรารถนาขึ้นมาเพื่อให้ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องได้
ดำเนินการ แล้วผู้ปกครองพระก็ควรจะทราบบ้าง เรื่อง
พวกนี้ ไม่ใช่ไม่ทราบเสียเลย เพราะว่าชาวบ้านเขาทราบ
กันทั่วไป ผู้ปกครองไม่ทราบเลย ไม่น่าจะเป็นไปได้ เมื่อ

สถานการณ์มันเป็นแบบนี้ ก็ขอให้ท่านผู้ฟังที่ฟังรายการอยู่ในคืนนี้ คงต้องสังวรกันไว้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร คือผมปรารถนาในฐานะที่เป็นชาวพุทธนะครับ นี่ก็ทำให้บางทีคนเขากลัวพระนะครับ เหมือนคนกลัวตำรวจ ลองนึกดู อะไรจะเกิดขึ้น เห็นตำรวจแล้วกลัวอย่างนี้ แมวน้ำธรรมดามันอยู่ในน้ำเกิดในน้ำ เกิดวันร้ายคืนร้าย แมวน้ำมันเกิดกลัวน้ำขึ้นมา มันต้องมีอะไรผิดปกติในน้ำ จึงทำให้แมวน้ำกลัวน้ำ นี่ชาวไอทีวีนะครับเวลา ๑๒.๐๐ น. แมวน้ำมันเกิดกลัวน้ำขึ้นมา ไม่ทราบเกิดอะไรขึ้น ถ้าชาวบ้านเกิดกลัวพระขึ้นมา จะมาทำโทษกันแน่ ไม่ไว้ใจขึ้นมาเหมือนในวินัยที่เล่าว่า พระชอกันจนหวาดกลัว ชาวบ้านวิ่งหนีไปกันหมด เห็นวัวแดงเดินมา ก็วิ่งหนีคิดว่าเป็นพระ

ผมขอเล่าเรื่องก่อนที่จะมาถึงหัวข้อธรรมสักหน่อย คือเรื่องโมไฉยปฏิบัติ แปลว่า ปฏิบัติของท่านผู้เป็นมนุษย์ พระพุทธเจ้าทรงประทานแก่พระนาลกะ ผู้เป็นหลานของอสิตฤาษีหรืออสิตดาบส อสิตฤาษีเคยเป็นปุโรหิตของพระเจ้าสีหหนุ พระชนกของพระเจ้าสุทโธทนะ

แล้วก็ยังเป็นพระอาจารย์ของพระเจ้าสุทโธทนะ พระพุทธ
บิดา ตั้งแต่ยังไม่ได้รับอภิเษกเป็นพระราชชา ตอนหลัง
อสิตปุโรหิตได้ทูลลาออกจากตำแหน่งไปถือบวชเป็นฤๅษี
หรือดาบส จึงเรียกว่าอสิตดาบส อยู่ในพระราชอุทยาน
ไต้ญาณ ๘ อภิญา ๕ ด้วย เมื่อพระสิทธัตถะประสูติ
ก็ได้เข้าเฝ้าถวายพระพร ได้เห็นลักษณะของพระราช
กุมารแล้ว ทราบว่าท่านผู้นี้จะได้เป็นพระพุทธเจ้าใน
อนาคต สำนวญอายุของตนแล้วเห็นว่าไม่ทันแน่ จึงไป
สั่งหลานคือนาลกะไว้ (คือนาลกะเป็นลูกของน้องสาว)
๑๘ ว่า เมื่อพระสิทธัตถะออกบวชได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า
เจ้าจงไปเฝ้า แล้วบวชประพตปิพรหมจรรย์ในสำนัก
ของพระองค์ ตอนนีให้บวชเป็นดาบส อบรมอินทรีย์ไป
ก่อน นาลกะจึงบวชเป็นดาบสรอคอยอยู่ ต่อมาได้
ทราบการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า จึงไปเฝ้าแล้วทูลถาม
โมไนยปฏิบัติ ซึ่งตนได้เคยอบรมมาบ้างแล้วในสมัย
พระพุทธเจ้าพระนามว่าปทุมุตตระ พระพุทธเจ้าทรง
แสดงโมไนยปฏิบัติหลายข้อ ท่านได้ฟังแล้วก็เริ่ม
ดำเนินชีวิตแบบโมไนยปฏิบัติ คือมีความมักน้อย
อย่างยิ่ง ด้วยความมักน้อย ๓ อย่างคือ

๑. ในการเห็นพระศาสดา
๒. ในการฟัง
๓. ในการถาม

**เมื่อฟังเทศนาจบแล้ว พระนาลกะเถระมีจิต
เลื่อมใสอย่างยิ่งในพระศาสดา ถวายบังคมแล้วเข้าไป
อยู่ป่า มิได้คิดอีกเลยว่า**

๑. โฉนหนอเราจะฟังได้เข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาค
เจ้าอีก
๒. โฉนหนอเราจะฟังได้ฟังธรรมของพระผู้มี
พระภาคเจ้าอีก
๓. โฉนหนอเราจะฟังได้ถามโมโหนยปฏิบัติอีก

คือขอหนเดียวท่านทำเพียงหนเดียว เข้าเฝ้าหน
เดียว ฟังหนเดียว ถามหนเดียว ท่านก็เข้าไปสู่เชิงเขา ไม่
ยอมอยู่ที่เดียวตลอด ๒ วัน คืออยู่แห่งละวันเท่านั้น
ไม่เข้าไปบิณฑบาตที่บ้านเดียวเป็นครั้งที่ ๒ ท่านจึง
เที่ยวจาริกจากป่านี้สู่ป่าโน้น จากต้นไม้นี้สู่ต้นไม้อื่น
จากบ้านนี้สู่บ้านโน้น มิได้ซ้ำกัน

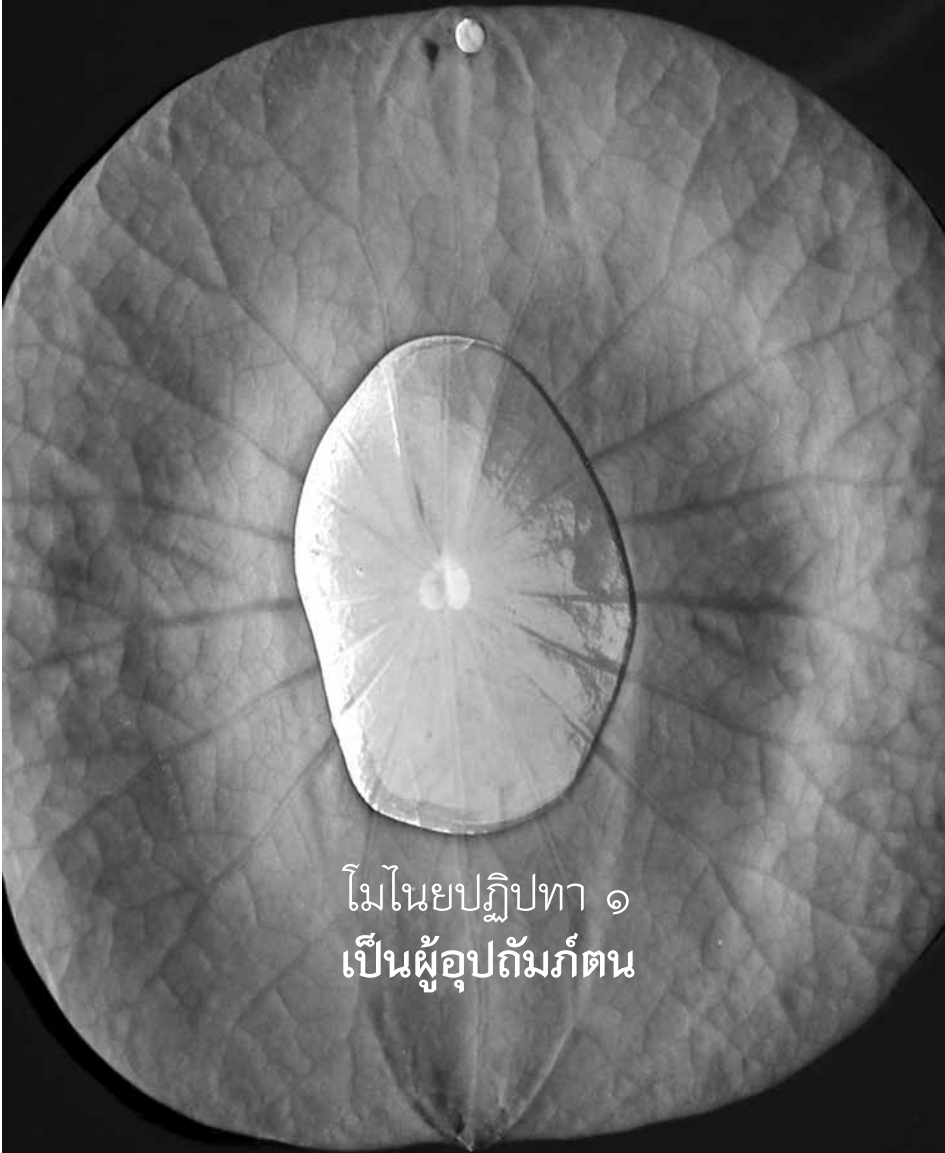
ภิกษุผู้บำเพ็ญโมไนยปฏิบัติอย่างเข้มงวดนั้นจะมีชีวิตอยู่ได้เพียง ๗ เดือน เพราะอาหารที่รับประทานก็ลำบาก ที่อยู่ก็ไม่สะดวกสบาย ต้องย้ายไปเรื่อย เกิดการบีบคั้นทางสังขาร ผู้บำเพ็ญอย่างกลางจะมีชีวิตอยู่ได้ ๗ ปี ผู้บำเพ็ญอย่างอ่อนจะมีชีวิตอยู่ได้ ๑๖ ปี พระนาลกะเถระนี้บำเพ็ญอย่างเข้มงวด จึงมีชีวิตอยู่ได้เพียง ๗ เดือน ท่านรู้ว่าอายุจะสิ้นแล้ว จึงอาบน้ำอุ่นผ้าคาดผ้าพันกายคือประคดเอว ห่มผ้าสังฆาฏิ ๒ ชั้น หันหน้าไปทางพระศาสนา ถวายบังคม แล้วก็ประคองอัญชลี ยืนฟังภูเขาทิงคูลิกะ ปรินิพพาน

๒๑๐

พระศาสดาทรงทราบว่ พระนาลกะปรินิพพานแล้ว จึงเสด็จไปยังภูเขานั้นให้ทำจปนกิจ แล้วให้เก็บอัฐิธาตุไปบรรจุยังเจดีย์ เพื่อเป็นที่ระลึกถึงของพุทธศาสนิกชนต่อไป แล้วเสด็จกลับ

อันนี้ผมเก็บความจาก อรรถกถานาลกสูตร สุตตนิบาต ในขุททกนิกาย (๒๔/๓๘๘-๓๘๙) อันนี้เป็นข้อความเบื้องต้นโดยย่อเกี่ยวกับพระนาลกะผู้ถือโมไนยปฏิบัติ คราวนี้ขอพูดถึงโมไนยปฏิบัติคือตัวของโมไนยปฏิบัติ

โมโนยปฏิปทา ๑
เป็นผู้อุปถัมภ์ตน

โมไนยปฏิบัติ ๑ เป็นผู้อุปถัมภ์ตน

คือช่วยเหลือตนเองทำความเพียร ซึ่งบุคคลอื่น ทำให้สำเร็จได้โดยยาก โดยปกติพระที่เป็นอย่างนี้ ท่านก็ไม่หวังการอุปถัมภ์ คือไม่เล็งคนอื่น อุปถัมภ์ตน คือเลี้ยงตน อย่างพระมหากัสสปะก็เหมือนกัน ท่านเป็นแต่เพียงแค่เลี้ยงตน ไม่มีภาระในการที่จะต้องเลี้ยงผู้อื่น แล้วก็ช่วยเหลือตนเองด้วยการบิณฑบาต และมีธรรม ๑๐ ข้อในการช่วยเหลือตนเอง ธรรม ๑๐ ข้อคือ **นาถกรณธรรม** สำหรับผู้ที่หวังการพึ่งตนเอง ต้องการพึ่งตนเอง ก็ให้มีหลัก ๑๐ ประการสำหรับพึ่งตนเองที่ พระพุทธเจ้าท่านประทานไว้ให้ คือ นาถกรณธรรม ธรรมเป็นที่พึ่ง ได้แก่

๑. คีล คือ มีความประพฤติดี
๒. พาหุสัจจะ คือ เป็นคนมีความรู้
๓. กัลยาณมิตรตตา คือ เป็นคนมีมิตรดี
๔. โสวัจจสตา คือ เป็นคนว่าง่าย สอนง่าย ไม่
เป็นคนดื้อ รั้ง
๕. กิงกรณียะสุ ทักขตา คือ ขยันในกิจการต่างๆ
๖. ชัมมกามตา คือ เป็นผู้ใคร่ในธรรม
๗. วิริยารัมภะ คือ มีความเพียร วิริยะ
๘. สันตุญฐี คือ มีความสันโดษ
๙. สติ
๑๐. ปัญญา

ถ้ามีธรรม ๑๐ ข้อนี้แล้วก็พึงตนเองได้ พึงธรรม
แล้วถ้าใครเขาจะให้ที่พึงเราก็ให้เอง โดยหลักแล้ว พึง
ธรรมนี้ก็คือทำความเพียรซึ่งบุคคลอื่นทำได้โดยยากให้
สำเร็จต้องอาศัยคุณสมบัติที่พระพุทธเจ้าท่านใช้คำว่า
ถามวา (อ่านว่า ถา-มะ-วา) แปลว่า ด้วยเรี่ยวแรงกำลัง
ทั้งหมด แล้วก็มีความบากบั่นมั่นคง ไม่ถอยหลัง มี

ความรับผิดชอบ ไม่ทอดธุระ ในกุศลธรรม เพื่อให้
ความเพียรซึ่งบุคคลอื่นทำได้โดยยากให้สำเร็จได้ ก็
ต้องมีคุณสมบัติอย่างนี้ แล้วก็มี ความมุ่งมั่นเป็นหนึ่ง คือ
เมื่อจะทำความเพียรในสิ่งใดแล้ว คล้ายๆ กับว่า ไม่มี
อย่างอื่นนอกจากสิ่งนี้ เอาใจใส่ในสิ่งนั้นจริงๆ แล้วก็
สามารถ ทำความเพียรซึ่งบุคคลทำได้โดยยากได้สำเร็จ

โมไนยปฏิปทา ๒

เป็นผู้มั่นคงในการทำความเพียรไม่ย่อหย่อน
อดกลั้นต่อสิ่งที่อดกลั้นได้ยาก คือความยินดี
และความยินร้าย

คือว่าอดกลั้นต่อความพอใจและความไม่พอใจ
องค์ธรรมที่จะมาช่วยให้สำเร็จประโยชน์ในที่นี้คือ **เป็น
ผู้วางเฉยในอารมณ์ทั้ง ๖** เมื่อได้ยินได้ฟัง ในอริยวงศ์
สูตร ได้พูดถึงว่านักปราชญ์ย่อมจะเป็นผู้อดทนต่อสิ่งที่
ไม่ยินดีและสิ่งที่ยินดี แปลว่า อดกลั้นต่อสิ่งที่อดกลั้น
ได้ยาก ทั้งความยินดีและความยินร้ายไม่อาจจะ
ครอบงำได้

โมไนยปฏิบัติ ๓

เห็นการดำและการไหว้ของชาวบ้านเป็นสิ่งเสมอกัน

เมื่อถูกดำก็ไม่ทำใจให้คิดประทุษร้าย เมื่อเขาไหว้ก็ไม่เย่อหยิ่งจองหองลื้มตัว ข้อนี้ค่อนข้างสำคัญ มันเข้าลักษณะที่ว่าเขาดำดีกว่าเขาตี เขาตีด้วยฝ่ามือดีกว่าเขาตีด้วยท่อนไม้ เขาตีด้วยท่อนไม้ดีกว่าเขาแทงด้วยคัสตรา เขาแทงด้วยคัสตราดีกว่าเราฆ่าตัวเอง ทำใจอย่างนั้นได้ก็จะรู้สึกว่าการดำกับการไหว้เป็นสิ่งเสมอกัน

ที่จริงเขาดำเพราะเขาไม่ชอบ เขาชมเพราะเขาชอบเขารัก ที่จริงคนเรามันก็มีความทุกข์ทั้งสองทางคนเกลียดมากก็เป็นทุกข์ ถ้าคนรักมากก็เป็นทุกข์เหมือนกัน ผมเคยไปเฝ้าสมเด็จพระสังฆราชที่วัดมกุฏฯ ตอนที่ท่านยังมีพระชนม์อยู่ ท่านแขกเยอะ คุยไปๆ ท่านบอกว่า “คนเกลียดไม่กลัวหรอก กลัวคนรัก” ท่านมีคณนิยมมาก คนไปมาหาสู่ไม่ได้ขาด ท่านก็เห็นดีเห็นอกกับการต้อนรับขับสู้ ฉะนั้นควรทำจิตใจอย่างพระนาลกะ เรื่องว่าเห็นการดำและการไหว้ของชาวบ้านเป็นสิ่งเสมอกัน

โมไนยปฏิปทา ๔
ไม่ตกอยู่ในอำนาจของสตรี

โมไนยปฏิบัติทา ๔ ไม่ตกอยู่ในอำนาจของสตรี

ถ้าเป็นสตรีก็ไม่ตกอยู่ในอำนาจของบุรุษ คือ เป็นอิสระจากความรักใคร่ ไม่ตกอยู่ในอำนาจของสัตว์ อันนารีทั้งหลายประเล้าประโลมไม่ได้ ไม่สำเร็จดัง พราธนา เว้นจากกามคุณได้ทั้งหยาบและประณีต กามคุณที่หยาบก็คือ กามคุณของมนุษย์ของสัตว์ เดรัจฉานอะไรพวกนี้ กามคุณที่ประณีตคือกามคุณ ของเทวดา

มีพุทธศาสนสุภาษิตว่า

ปญญา ติตตินฺ สเฏจฺจํ ตณฺหา น กुरुเต วสํ

“บรรดาความอึดทั้งหลาย

ความอึดด้วยปัญญาประเสริฐที่สุด

เพราะว่า ตัณหาทำบุคคลผู้อึดด้วยปัญญาไว้ใน
อำนาจไม่ได้”

บาทหลังเป็นการแสดงอานิสงส์ของการอึดด้วย
ปัญญา อึดอย่างอื่น ผู้อึดด้วยปัญญาไม่ได้

มีสุภาษิตในชาติตกอยู่ชาติกหนึ่งที่ดีมาก
“เตชวาปี หิ นโร วิกฤษโณ
สกกโต พหุชนสฺส ปุชิตโต
นารีนํ วสฺสคโต น โสภติ
ราหุณา อูปหโต ว จนฺทิมมา
บุคคลแม้จะมีปัญญาวิจักษณ์
อันคนทั้งหลายสักการบูชาแล้ว
แต่ว่าตกอยู่ในอำนาจของนารีแล้ว
ย่อมไม่งาม ไม่รุ่งโรจน์
เหมือนกับพระจันทร์ที่ถูกราวุหัจบ”

สุภาษิตในกฤณาลชาดก

ถ้านารีตกอยู่ในอำนาจของบุรุษก็ไม่ค่อยสู้กระไร
นัก แต่ถ้าบุรุษตกอยู่ในอำนาจของนารี หมดความเป็น
ตัวของตัวเอง ตกอยู่ใต้อำนาจเขาทุกอย่างก็ดูไม่ดี ผนวก
เรื่องดาบสต่างๆ ที่มีอยู่ในชาดก ที่เคยตกอยู่ภายใต้
อำนาจของสตรี แล้วก็ต้องเสื่อมตบะ เสื่อมอะไรต่อ
อะไรไปหมดเลย ในทางดำเนินของมุนีก็มีอยู่ข้อหนึ่ง
ที่บอกว่าไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของสตรี

โมโนยปฏิบัติ ๕ มีเมตตาต่อสัตว์ทั้งปวงเสมอด้วยตน

อันนี้ฝึกอย่างไรถึงทำได้ ให้มีเมตตาต่อสัตว์
ทั้งหลายเสมอด้วยตน “ตัวเรารักสุข เกลียดทุกข์ฉันใด
คนอื่นก็รักสุขเกลียดทุกข์ฉันนั้น” ฉะนั้นผู้รักตนจึงไม่
ควรเบียดเบียนผู้อื่น

๓๐

ต้องท่องสุภาชิตอันนั้นไว้เสมอ

สพฺพทา ทิสฺวา อนฺนปริคฺคมฺม เจตฺตฺวา

เนวชฺฌมฺคา ปิยตฺรมตฺตนา กฺวจฺจิ

เอวํ ปิโย นฺตุ อตฺตทา ปเรสํ

ตสฺมา น หิเส ปริ อตฺตกาโม

เราคิดค้นหาพิจารณาไปทั่วทิศแล้ว ก็ไม่พบผู้อื่น
ซึ่งเป็นที่รักยิ่งกว่าตนในที่ไหนๆ ถึงผู้อื่นเป็นอันมากก็
มีตนเป็นที่รักมากอย่างนี้ เพราะฉะนั้น ผู้รักตนจึงไม่
ควรเบียดเบียนผู้อื่น

ถ้าเราแผ่เมตตาามากๆ แล้ว เมตตา มันจะเอ่อท้น
ขึ้นมา ทำเมตตาให้สัตว์ทั้งปวงเสมอด้วยตนนี้ ทำได้
นะครับ

อาจารย์ของชาว เล่าว่า “ผมเคยมีประสบการณ์
นะครับ เคยโกรธคนหนึ่ง ตอนเป็นร้อยตรีใหม่ๆ โกรธ
เสร็จ นอนก็ไม่หลับมันยังเดือดปุดๆ อยู่ ไม่รู้ว่าไอ้คน
ที่เราโกรธมันไปนอนยืมอยู่ที่ไหนแล้ว ตอนหลังก็มา
แผ่เมตตาให้ นานเข้าๆ มันก็นอนหลับครับมันก็ลืม ก่อน
นอนก็แผ่เมตตาให้ศัตรูก่อน คนที่เราเกลียดนี่ส่งให้
ก่อนเลย เวลาแผ่เมตตาเราต้องนึกชื่อ เห็นหน้าเขาด้วย
สมมติว่านาย ก. ทำให้เราเจ็บช้ำเหลือเกิน แผ่เมตตาแล้ว
ก็นึกชื่อเขา ขอให้เขาเป็นสุขๆ เถอะ อย่ามีเวรแก่กัน
และกันเลย ตอนแรกมันก็ยากเหมือนกันนะครับ”

ยากครับ เพราะอาจารย์ลัดล่ำดັบไปเลย ที่แรก
เขาให้แผ่ให้ตัวเองก่อน แล้วก็แผ่ให้คนกลางๆ เฉยๆ หรือ
ผู้มีพระคุณ แต่อาจารย์ลัดไปแผ่ให้เขา (ศัตรู) เลย

พอทำไปๆ มันจะไปถึงเมตตาสัมผัสเมทนะครับ
คือเมตตาที่ไม่มีเขตแดนคือว่าไม่มีเขตแดนระหว่างเรา
แล้วก็คนที่รักเรา คนที่เกลียดเราและคนที่เฉยๆ กับ

เราจะเสมอกัน เพราะทำลายเขตแดนออกแล้ว อย่างที่
พระพุทธเจ้าท่านได้รับยกย่องว่า สัพพตถ สมมานโส มี
พระทัยเสมอกันกับคนทั้งปวง วชเก เทวทตตมุหิ ทั้งใน
พระเทวทัต ทั้งในพระราหุล ทั้งในช้างธนบาลเสมอกัน
ก็อยู่ที่การฝึกนะครับ

สรุปว่าวิธีปฏิบัติก็อยู่ที่การฝึก ถ้าฝึกได้ก็จะ
ทำให้เราอยู่สบายขึ้น คือถ้าเราไม่มีเวรกับใคร มองไปไหน
ก็ไม่มีผู้ที่มีเวร เพราะหัวใจไม่มีเวร ถ้าเรามีเวรกับใคร
มองไปทางไหน ก็เจอแต่คนที่มีเวร

โมไนยปฏิบัติปา ๖

ละความปรารถนาและความโลภในปัจจุบัน ๔

อันปุถุชนส่วนมากข้องอยู่

ข้ามพ้นความทะเยอทะยานในปัจจุบัน

อันเป็นเหตุแห่งมิจฉาชีพเสียได้

โมไนยปฏิบัติ ๖

ละความปรารถนาและความโลภในปัจจุบัน ๔

อันปฤชณส่วนมากข้องอยู่

ข้ามพ้นความทะเยอทะยานในปัจจุบัน

อันเป็นเหตุแห่งมิจฉาชีพเสียได้

๓๔

สำหรับฆราวาส ก็ทำได้ ก็เป็น**อาชีพปาริสุทธิ** ไม่รู้จักโลกไปทำไมมากมาย อย่างที่พูดกันว่า แม้แต่เงินปากผีก็เอาไปไม่ได้ก็ไม่รู้จักโลกไปทำไม เอาพอกอยู่พอกกินพอแล้ว ถ้าจะมีก็ให้หาได้มาด้วยความสุจริต ก็พ้นจากความทะเยอทะยานในปัจจุบันอันเป็นเหตุแห่งมิจฉาชีพ ให้ได้มาโดยสุจริต ถึงได้มาโดยสุจริตท่านก็สอนให้รู้จักประมาณ ให้มีพีดานในการได้ ไม่ใช่ได้มาโดยสุจริตแต่ได้เยอะเหลือเกิน มันเกินจำเป็น และไปตัดรอนทางได้ของผู้อื่น คนอื่นก็เสียโอกาสแทนที่จะได้โอกาส ก็ไม่มีโอกาสที่จะได้

สมมติว่าในแง่ของฆราวาสเราก็อยากจะทำโน่นทำนี่ เพื่อให้ได้ผลกำไรต่างๆ มันจะได้เป็นการช่วยพัฒนา

ครอบครัวยุคใหม่หรือพัฒนาชาติได้ ก็คือพอประมาณ ทุกคนต้องรู้จักข้อนี้ทั้งหมด สมมติว่าเป็นนักธุรกิจที่จะพัฒนาประเทศชาติ พัฒนาครอบครัว อย่างน้อยก็ต้องมีธรรมะข้อนี้ ต้องมีทุกคนครบไม่จำกัด คือป้องกันการโกง การคอร์รัปชั่น

อาจารย์ของชาว เล่าว่า “ผมไปอินเดียคราวนี้ ท่านเจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยาท่านเล่าให้ฟัง มีข้าราชการบางคนของอินเดียเขาคอร์รัปชั่น ท่างบประมาณซื้อปูน ๑๐๐ ลูก ปรากฏว่าได้รับปูนมา ๑๐๐ ลูก วันหนึ่งเขาก็มาหาหลวงพ่อบอกหลวงพ่อบอกจะเอาปูนใหม่ ผมขายให้ ๕๐ ลูก ราคาเท่านี้ หลวงพ่อก็บอกว่าคุณเอาปูนมาจากไหน บอกผมท่างบประมาณเพื่อสร้างถนนตรงนี้ใช้ปูน ๑๐๐ ลูก แต่ผมใช้แค่ ๕๐ เท่านั้นแหละ ส่วนอีก ๕๐ ขายให้หลวงพ่อบอก ท่านบอกโอโฮ! คอร์รัปชั่นไม่ใช่ ๒๐-๓๐% แต่ ๕๐% เลย อย่างนี้ถือว่าโลกแน่นอน โลกในปัจจุบัน ๔

โลกในปัจจุบันสี่ อันเป็นเหตุให้เป็นมิถิชาชีพ ถ้าทุกคนคิดว่าเราทำอาชีพเพื่อผู้อื่น มันจะอยู่ได้หมดครับ อย่างพ่อค้าแม่ค้า เรียกว่าทำเพื่ออำนวยความสะดวกแก่คนอยู่ใกล้ เขาจะได้ไม่ต้องไปซื้อของไกล ผู้ไปซื้อก็เห็นแก่ผู้ชาย ก็ให้กำไรเขาพอสมควร ให้เขาอยู่ได้

ทางดำเนินของมุนี
(โมไนยปฏิบัติทา)

เขาอยู่ได้ก็เพื่อความสะดวกของเรา อย่างนี้มันก็เอื้อเพื่อ
อาหารต่อกัน

ทางดำเนินของมุนี ฆราวาสก็ปฏิบัติได้นะครับ
เขาเรียกฆราวาสมุนี เป็นพระในเพศของฆราวาส

๓๖

โมไนยปฏิปทา ๗ เป็นผู้ที่มีท้องพร่อง (โอโนทโร)

คือไม่เห็นแก่ปากแก่ท้อง พอประมาณในอาหาร มีความปรารถนาล้นน้อย ไม่โลภ ดับความเร่าร้อน เพราะความอยากเสียได้ ไม่พูดเพื่อได้ลาภ ผมนึกถึงสุภาสิตในชาดกที่ว่า

โอโนทโร โย สหเต ชิฆจัน
ทนโต ตปสสี มิตปานโกชน
อาหารเหตุ น กโรติ ปาป
ตัม เว นรํ สมณ มาหุ โลเก (๒๗/๒๗๔)

“ท่านผู้ใดเป็นผู้มีท้องพร่อง ทนต่อความหิวได้ เป็นผู้มีความเพียร เป็นผู้พอประมาณในข้าวและน้ำ ไม่ทำบาปเพราะอาหาร เราเรียกบุคคลเช่นนั้นว่าเป็นสมณะ”

ในแง่ของที่บอกว่าเป็นผู้ที่มีท้องพร่อง จริงๆ แล้ว ในฐานะที่เราไม่พูดถึงฉราวาส ฉราวาสอย่างพวกเรา

หิวเวลาไหน ก็กินเวลานั้น ความยับยั้งไม่ค่อยมีเท่าไร
ในสมณเพศจริงๆ ก็คือฉันวันละ ๒ มื้อ ก็มีคนสงสัย
อยู่ว่า พระพุทธเจ้าฉันอาหารวันละ ๑ มื้อหมดบาตร ไป
นึกถึงบาตรที่พระเราถืออยู่ทุกวันนี้ พระพุทธเจ้าฉัน
อาหารวันละ ๑ บาตร ก็ต้องอิมอยู่แล้ว แสดงว่าท้อง
ไม่พ่อง

บางคราวก็ครึ่งบาตร บางคราวก็เสมอขอบปาก
บาตร อันนี้ตรัสไว้ใน มหาสกุหลุทายีสสูตร แต่ว่าสาวก
ของเรา หมายถึงพระพุทธเจ้านะครับ บางรูปฉันเพียง
วันละชั้นเล็กๆ ตรัสไว้ นะครับ ถ้าสาวกจะนับถือเรา
ด้วยเหตุที่มีอาหารน้อยก็ไม่ได้ เพราะว่ามีสาวกบางท่าน
ที่ทำดีกว่า พระพุทธเจ้าตรัส นะครับ แต่ที่สาวกนับถือ
เราโดยไม่เสื่อมคลาย เพราะว่าเราเป็นผู้มีปัญญาที่จะ
บอกทางพ้นทุกข์ให้แก่สาวกได้ สาวกผู้ที่มีความเดือด
ร้อนมาหา เราก็สามารถแก้ปัญหาให้แก่สาวกได้ นี่คือ
เหตุที่ทำให้สาวกมีความเลื่อมใสไม่เสื่อมคลาย แม้จะ
ละสมณเพศไปแล้วก็ตาม คือบางคราวอาจจะฉันมาก
หน่อย บางคราวอาจจะฉันน้อยหน่อย พระพุทธเจ้า
บิณฑบาตก็ไม่แน่เสมอไปว่าจะได้เต็มบาตรทุกวัน แล้ว
ก็ไม่แน่ว่าจะเสวยหมดทั้งบาตร

อาจารย์ของชาว สนนทนาว่า

“มีข้ออาจจะนอกเรื่องนิดหนึ่ง ตำราในพระไตรปิฎกมีบอกไว้ใหม่ว่า มีคนเอาเนื้อหมู เนื้อไก่ เนื้อปลาไปถวาย เคยมีปรากฏไหมครับอาจารย์วคิน”

มีในชีวกสูตร หมอชีวกนำเนื้อวัวไปถวาย พระพุทธเจ้าเสวย แล้วพวกนิครนถ์ก็ติเตียนว่าทรงฉันเนื้อ โปนทะนากินของที่มีกลิ่นคาว (อามคฺนฺโธ) พระพุทธเจ้าท่านก็ตรัส แต่ไม่ได้อยู่ในชีวกสูตร อยู่ในอามคัณฐสูตร พระพุทธเจ้าท่านตรัสว่า เราไม่ได้กล่าวสิ่งนี้ว่ากลิ่นคาว แต่กล่าวกายทุจริต วสีทุจริต มโนทุจริต ว่าเป็นกลิ่นคาว ท่านตรัสอย่างนั้น

๓๙

เหมือนกับมีคนไปถามท่านพุทธทาสว่า ฉันมังสวิริติ ฉันเนื้อ อะไรจะดีกว่ากัน ท่านพุทธทาสก็บอกว่า การกินไม่ใช่จะไปชี้ว่าเป็นคนดีคนชั่ว จะดีจะชั่วมันอยู่ที่ การกระทำ ท่านบอกว่า กินแต่ผักก็เป็นค่างเป็นลิง ถ้าไปยึดติดว่ากินเนื้อก็เป็นยักษ์เป็นมารไป ก็ไม่ได้ไปยึดมั่นว่าเป็นเนื้อหรือเป็นผัก แต่คิดว่าเป็นอาหาร ท่านว่าอย่างนั้น มาพูดถึงชีวกสูตรต่อ หมอชีวกก็ไปกราบทูลว่า

เดียรถียติเตียนว่าพระผู้มีพระภาคยังเสวยเนื้อมิสมควรมหอชีวาก็กราบทูลว่าพวกนี้ก็อย่างนี้แหละ ว่าเดียรถียนิครนถ์คอยแต่จะหาทางติเตียนท่านอยู่เรื่อย พระพุทธเจ้าก็ตรัสกับมหอชีวกว่า อนุญาตให้บริโภคเนื้อสัตว์ที่บริสุทธีโดยส่วนรวม คือไม่รู้ ไม่เห็น ไม่ได้ยิน ไม่ได้เห็นว่าเขามาเพื่อตน ไม่ได้ทราบว่าเขาฆ่ามาเพื่อตน หรือไม่ได้รังเกียจสงสัยว่าเขาฆ่ามาเพื่อตน แต่ว่าเป็นของที่ทำโดยปกติอยู่แล้ว เป็น**ปวัตตมังสะ** ไม่ใช่**อุทิสสมังสะ** ปวัตตมังสะ แปลว่า เนื้อที่มีอยู่โดยทั่วไป อุทิสสมังสะ เป็นเนื้อที่เขาฆ่าเจาะจงเพื่อตน

อาจารย์ทองขาว “เท่าที่สังเกตดูในเมืองไทยของเรา สมมติว่าผมจะบวชลูกผม ก็ต้องมึนงันเลี้ยง สมมติพรุ่งนี้จะนิมนต์พระมาฉันเพลที่บ้าน ก็ล้มวัวสักตัวหนึ่ง คิดตั้งใจจะแกงเนื้อวัวไปถวายพระ อย่างนี้จะมีปัญหา กับพระไหมครับอาจารย์”

ถ้าพระท่านไม่ทราบ เข้าเกณฑ์อันนั้นก็ไม่ใช่ไรครับ ถือว่าเขาทำกินกันเลี้ยงแขก เลี้ยงชาวบ้าน แต่ว่านิมนต์พระไปด้วยก็ถวายพระด้วย ไม่ได้ตั้งใจว่าจะต้องทำถวายพระโดยเฉพาะ

อาจารย์ของชาว “ในแง่ของพระองค์ก็หมดปัญญาเรื่องนี้ไป ไม่มีส่วนต้องเข้าไปปรับผิดชอบ เรื่องบุญเรื่องบาปของเขา” แล้วก็ไม่ได้ทำตัวให้เป็นคนเลี้ยงยาก เขาเลี้ยงอย่างไรก็ฉันอย่างนั้น ก็หมดปัญญาไป บางที่ท่านที่ฉันอาหารมังสวิรัตติ เวลานิมนต์ไปที่ไหนเขาจะต้องส่งสัญญาณไปล่วงหน้าว่า “อาตมาไม่ฉันเนื้อ” อย่างนี้ถือว่าผิดไหม (อ.วคินตอบ) ก็ไม่สมควรทำอย่างนั้นนะครับ ไม่ไปเสียก็ได้ ถ้าไปก็ระงับไว้ชั่วคราวก็ได้ ถ้าท่านสันโดษในรุดงค์ นี่เป็นวัตร สันโดษในวัตร ก็เก็บรุดงค์หรือวัตรนี้ไว้ชั่วคราวก็ได้ เก็บวัตรไว้ชั่วคราว

มีเรื่องเล่าในอรรถกถา คือพระเถระสองพี่น้อง พี่ก็ถือรุดงค์ฉันหนเดียว วันหนึ่งน้องชายก็เอาน้ำอ้อยไปถวาย พี่ชายก็บอกว่าวางไว้ที่นั่นแหละ น้องชายก็ถามว่าท่านถือรุดงค์ข้อฉันหนเดียวหรือ พอน้องชายถามอย่างนั้น เพราะว่าพี่ชายต้องการปกปิดข้อรุดงค์ของตัวเอง ก็เลยบอกเอามาเถิด เอามาเถิด แล้วก็ฉัน เมื่อน้องชายกลับแล้วก็สมทานรุดงค์ใหม่ คือไม่ต้องการให้รู้แม้แต่น้องชายเป็นพระด้วยกันนี่แหละ ว่าถือรุดงค์ข้อนี้ที่ฉันหนเดียว อันนี้ก็เป็นปฏิปทาของผู้ขัดเกลา ถึงแม้จะไปปฏิบัติเคร่งครัดอย่างไร ก็ไม่ต้องการให้

แม้แต่พระด้วยกันรู้ว่าตัวเองปฏิบัติอย่างนั้น คือเกรงไป
ในทางว่าจะเอียงไปในทางโอ้อวด ก็เลยต้องการปกปิด
ยอมระงับหรือเก็บจุดด่างดำชั่วครว แล้วค่อยสมทานใหม่
ก็เป็นปฏิบัติที่ดี ท่านเรียกว่า **ธุดงค์ค้ำบิจโจ** มีความ
ปรารถนาน้อยในธุดงค์ แม้จะถือธุดงค์ข้อใดข้อหนึ่ง
อย่างเคร่งครัด แต่ก็ไม่ปรารถนาที่จะให้ใครรู้

อย่างมังสวิรัตินั้นวัตรนะครับไม่ใช่ธุดงค์ ถ้าจะ
ถืออย่างนั้นจะเก็บวัตรเสียชั่วครวก็ได้ เพราะว่าธรรมดา
ไม่ได้มีคนมานิมนต์ไปฉันทุกวัน เป็นบางวันเท่านั้นก็
เก็บวัตรได้ แล้วฉันไปตามปกติ หลังจากนั้นวันอื่นๆ
ค่อยถือมังสวิรัติต่อไป อย่างนั้นก็ทำได้ คือ ปฏิบัติ
ของพระเถระแต่โบราณ สมัยพุทธกาลหรือหลังพุทธกาล
ที่ท่านปฏิบัติกันเข้มงวดและเคร่งครัดกับเรื่องพวกนี้มาก
ความโอ้อวดนี้ท่านพยายามตบหัวมันลงไป

ท่านเจ้าคุณพระศรีรัตนโมฬี ท่านขยายความว่า
แม้แต่การมานั่งหม่อมจิวให้เรียบร้อย ให้เขาถ่ายรูปลงใน
หนังสือพิมพ์ก็ไม่สมควร ท่านว่าอย่างนั้น ก็ให้ดูที่เจตนา

ว่าจะให้เขาคิดอย่างไร มันจะกลายเป็นอิริยาบถ **กุหน**
วัตถุ หมายถึง สิ่งที่มีเจตนาหาลอกลงมืออยู่ ๓ อย่าง คือ
สร้างทำอิริยาบถให้เรียบร้อย ให้นำเลื่อมใส แต่จริงๆ
ไม่ได้เป็นอย่างนั้น **แก้งทำ** ก็เป็นกุหนวัตถุในเรื่อง
อิริยาบถ

พูดถึงโคโนทโร **เป็นผู้มีห้องพร่อง** ไม่เพียงแต่พระ
และสมณะเท่านั้นนะครับ แม้แต่คฤหัสถ์ ก็ต้องปฏิบัติ
เช่นนั้นเหมือนกัน แม้จะทานหลายมือก็จริง แต่ก็ต้อง
ให้พร่องอยู่ คือไม่ให้เต็มนะครับ ถ้าเต็มแล้วมันยึดอัด
ฉราวาสอย่างเรารู้เลย กินเช้า กินกลางวัน กินเย็น นั่ง
กินกัน ๓-๔ ชั่วโมงอยู่อย่างนั้น มีบางท่านเล่าให้ฟัง สิ่ง
อาหารมาเยอะมากเลย ทานไม่หมดเสียตาย เข้าห้องน้ำ
ไปล้างคออาเจียนออกเสียตาย บางคนก็ลดความอ้วน
ด้วยวิธีนี้ กินเพราะอยากกิน แล้วก็ไปล้างคออาเจียน
ออก ลดความอ้วนก็อันตรายนะครับ ผู้ที่ควบคุม
ไม่ได้ เราต้องอยู่กับความพร่อง ถึงจะทานวันละ ๕ มื้อ
ก็ได้ แต่ว่าไม่ให้เต็ม มันต้องพร่องอยู่เสมอ ทานแต่พอ
หายหิว เหมือนที่ท่านเปรียบว่าเหมือนน้ำมันหยอดเพลลา

ในสังยุตตนิกาय พระเจ้าปเสนทิโกศลก็เป็นคน
อ้วน พระพุทธเจ้าท่านประทานยาลดความอ้วนมา ให้
เป็นคาถา เวลาพระเจ้าปเสนทิโกศลเสวย พอท่าน
ได้ยินพระดำรัสของพระพุทธเจ้าท่านก็ระลึกได้ วาง
ช้อนค่อยๆ ลดลงๆ ในที่สุดก็วังจับเนื้อได้ ในแง่ของ
เป้าหมายจริงๆ ก็คือ ไม่ต้องการให้พระถือเอาเรื่อง
ปากเรื่องท้องเป็นสำคัญ เป็นเพียงปัจจัย สิ่งอาศัยไปวันๆ
หนึ่งเท่านั้นเอง

๔๔

มีพระท่านหนึ่งเล่าว่า ฉันอาหารวันหนึ่งอดวันหนึ่ง
ฉันวันหนึ่งอดวันหนึ่ง เขาบอกว่าที่นั่นอาหารน้อย พระ
เยอะอาหารไม่ค่อยพอฉัน พระทั้งวัดต้องผลัดเวรกันอด
สมมติว่า ๑๐ องค์วันนี้ฉันพรุ่งนี้จะหยุด อีก ๑๐ องค์
ก็จะฉัน เปลี่ยนเวรกันอด เปลี่ยนเวรกันฉัน ฉันวันเว้น
วัน สมมติมีพระ ๓๐ องค์ ๑๕ องค์แรกฉันวันนี้รุ่งขึ้น
ก็อด อีก ๑๕ องค์ก็จะฉันสลับอยู่อย่างนี้ เดือนหนึ่งก็
จะฉัน ๑๕ วัน อาหารมีน้อย แต่ท่านก็ปรับตัวให้เข้ากับ
สังคมได้ คือ ไม่ไปทำให้ชาวบ้านเขาเดือดร้อน เขามีมา
ถวายแค่วันก็ฉันกันพออยู่

เรื่องรับประทานเป็นเรื่องใหญ่ แต่ถ้าชาวบ้านมา
ใช้ปฏิปทาแบบที่พระพุทธเจ้าสอน คือรู้จักประมาณใน

อาหาร โภชนะหมดตถุญตา แล้วก็ไม่กินเพื่อเล่น ไม่กินเพื่อเมา ไม่กินเพื่อความสนุกสนาน กินเพื่ออยู่ตามความต้องการขั้นปฐมภูมิ มันจะช่วยเศรษฐกิจได้เยอะ

พระธรรมปิฎก* ท่านบอกว่า เรื่องของคุณค่าอาหาร คุณค่าแท้กับคุณค่าเทียม คุณค่าแท้ เรากินเพื่อให้ร่างกายมีพลังกำลัง แต่ส่วนมากเราไปติดที่คุณค่าเทียม กินเพื่อเมา เพื่ออวยยศ เพื่อสนุกสนาน เพื่ออวดรวย ซึ่งทำให้เศรษฐกิจแยกันอยู่ทุกวันนี้ อย่างที่พระพุทธเจ้าท่านให้พระท่านพิจารณาก่อนที่จะฉันนะครับ ปฏิสังขา โยนิโส ทั้งปัจฉัย ๔ ถ้าฆราวาสเอามาใช้ด้วยได้ประโยชน์มากเลยครับ หรือเสื้อผ้าอาหารอันอะไรเหมือนกันจริงๆ ปฏิสังขา โยนิโส ทั้งกิน ทั้งอาหาร ทั้งเสื้อผ้า เสนาสนะที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคอะไรนี้ ถ้าใช้ตามที่พระพุทธเจ้าสอน จะได้ประโยชน์มากๆ เลย ก็หลักสันโดษของพระพุทธเจ้า ท่านสอนมา ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว เป็นสิ่งที่ดีมาก มีประโยชน์แก่ครอบครัวและสังคมทั้งหมด

* ปัจจุบันคือ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)

พุทธบริษัททั้งหมด ถ้าไปดูคำที่พระพุทธเจ้าท่าน
ตรัส ท่านใช้คำว่า **ภิกขเว** ภิกขเวบางครั้งก็รวมฆราวาส
ด้วย อรรถกถาอธิบายอย่างนั้นครับ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
ไม่ได้หมายความว่าภิกษุที่เป็นบรรพชิตเท่านั้น แต่มี
ฆราวาสด้วย หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติธรรมทั้งหลาย พุทธบริษัท
พุทธบริษัทสี่ หรือผู้ปฏิบัติธรรม พระองค์ก็เรียกภิกขเว
ภิกษุทั้งหมด ตอนที่ปัญจวัคคีย์ยังไม่ได้บวช ท่านก็
เทศน์ธรรมจักรครั้งแรก เรียกภิกขเวเหมือนกัน เพราะ
ฉะนั้นที่พระพุทธเจ้าสอนพระ ถ้าฆราวาสนำไปพิจารณา
ก็เป็นประโยชน์แก่ฆราวาสเหมือนกัน

๔๖

เรื่องความเป็นผู้มีท้องพร่องนี้สำคัญ มันจะ
ตัดปัญหาเรื่องโรคอ้วน โรคไขมัน โรคความดัน โรค
เบาหวาน อะไรต่ออะไรสารพัด ที่สำคัญคือปัญหา
เศรษฐกิจ มันช่วยได้เยอะ เราอยู่ได้โดยไม่ต้องไปพึ่ง
ต่างประเทศ ถ้าชาวพุทธเราใช้ชีวิตแบบพุทธเราจะเป็น
พลเมืองที่ดี เป็นพุทธบริษัทที่ดี จะดีไปหมดครับ แต่
คนจำนวนไม่น้อยที่ดำเนินชีวิตแบบอื่น ไม่ใช่แบบพุทธ
คือเป็นพุทธก็จริงแต่วิถีชีวิตไม่ใช่พุทธ ถ้าหากจะให้
กลมกลืน ก็ต้องเป็นชาวพุทธและใช้วิถีชีวิตแบบชาว
พุทธด้วย

อย่างวัฒนธรรม ความหมายของวัฒนธรรมก็หมายถึง วิถีชีวิต แต่พอแสดงวัฒนธรรม เราก็มารำไ้ดูว่า นี่คืัวัฒนธรรมของไทย จริ่งๆ แล้ววัฒนธรรมก็คืัวิถีชีวิต ว่าชาวไทยมีวิถีชีวิตอย่างไร เป็นอยู่อย่างไร เป็นอยู่อย่างพุทธก็โฆชเนมตตญญตา มั๊กน้อย สันโดษ ขยันหมั่นเพียร ใช้เวลาเป็นประโยชน์มากที่สุด นี่คืัวิถีชีวิตของพุทธ ที่นี้เรากลายเป็นว่าการพักผ่อนคืัการไม่ทำงาน เห็นการทำงานเป็นความเหน็ดเหนื่อย การพักผ่อนคืัการไปเที่ยว ไปกิน ไปเล่น ไปเมา คืัการพักผ่อน ที่จริงการทำงานก็เป็นการพักผ่อน ถ้าเผื่อว่าเป็นงานที่เราชอบ แล้วเรากั้ทำไปเรื่อยๆ เมื่อเราชอบปีติกับงานนั้น มันก็เป็นการพักผ่อน ได้ทั้งผลงาน ทั้งการพักผ่อน ได้ทั้งประโยชน์เยอะเยะ

การเห็นแก่ปากแก่ท้อง ที่เราเคยเรียนในแนวโกวาทเขียนว่าอันตรายแก่ภิกษุผู้บวชใหม่ แต่ในพระไตรปิฎกท่านไม่ได้บอกว่าสำหรับผู้บวชใหม่ บอกว่าอันตรายสำหรับภิกษุสามเณรทั้งหมดเลย ซึ่งประกอบด้วย

๑. **อดทนต่อคำสั่งสอนไม่ได้** เกียจคร้านทำตาม คืั ตอนเป็นฆราวาสบางทีก็ใหญ่เป็นโตมา พอมาบวช บางทีพระเณรรุ่นลูกรุ่นหลาน

บวชก่อน พอมาบอกไฉนนั้นควรไฉนไม่ควร ก็
ไม่เอาแล้ว ไม่อยู่ดีกว่า

๒. **เห็นแก่ปากแก่ท้อง** อดทนต่อความอดอยาก
ไม่ได้

๓. **เพลิดเพลินในกามคุณ** อยากได้สุขยิ่งๆ ขึ้นไป

๔. **รักผู้หญิง**

นี่ก็เป็นอันตรายของภิกษุสามเณร พุทธบริษัท
ของเราที่จะเห็นในหน้ากฐินนี้แหละ จะเห็นที่หน้าวัด ท่าน
จะเขียน เป็นภาพจระเข้บ้าง คลื่นบ้าง น้ำวนบ้าง ปลา
ฉลามบ้าง เอาไว้หน้าวัด อันนี้คืออุปมาแสดงออกมา
เป็นรูปธรรมของอันตรายของภิกษุสามเณร ๔ อย่างคือ

๑. **อุมิภยััง** คือ อดทนต่อคำอบรมสั่งสอนไม่ได้
ท่านเปรียบเป็นคลื่น

๒. **กุมภีลภยััง** คือ เห็นแก่ปากแก่ท้อง ทนความ
อดอยากไม่ได้ ท่านเปรียบเป็นจระเข้

๓. **ฮาวัญญภยััง** คือ เพลิดเพลินในกามคุณ อยาก
ได้สุขยิ่งๆ ขึ้นไป ท่านเปรียบด้วยน้ำวน

๔. สํ สุกภายัง คือ รักผู้หญิง ท่านเปรียบด้วย
ปลาฉลาม ในลำนวก่อนเขาก็เปรียบว่า ถูก
ลากเอาไปกิน เปรียบมาตุคามเหมือนรากษส

มีข้อความอีกนิดที่ผมจะขอสอนในข้อนี้คือ “**ไม่
พูดเพื่อได้ลาภ**” อันนี้สำคัญมาก เวลาที่รู้สึกว่าจะไม่ค่อย
จะถือกันเท่าไร มักเห็นเป็นเรื่องธรรมดา เป็นการพูด
เพื่อได้ลาภไป เพื่อหาลาภ อันตรายเหมือนกันนะครับ
อันตรายต่อพระพุทธศาสนา เพราะมันไม่ใช่โมโนย
ปฏิบัติจริงๆ พระพุทธเจ้าท่านก็เข้มงวดมากนะครับ
ท่านห้ามมาก อย่างฤดูกฐิน มีบางวัดขึ้นป้ายไว้เลยว่า
เชิญชวนทอดกฐิน เพียงแต่พูดว่าปีนี้ที่วัดอาตมายัง
ไม่มีใครทอดกฐิน แค่นี้ก็เป็น**ปรกติ** (พูดเลียบเคียง)
ชัดเจน ไม่ต้องไปขึ้นป้ายอะไร

ฉะนั้นท่านผู้ฟังที่ขับรถผ่านไปวัดไหนเห็นขึ้นป้าย
เชิญชวนทอดกฐิน ก็เลยไปเลยนะครับ ไม่ต้องแวะไป
กฐินที่เราไปทอดจะไม่มีกฐิน ไม่ได้ประโยชน์ตาม
พระธรรมวินัย

บางรูปเห็นอุบาสกเขาหาน้ำตาลสดมา ส่วนทาง
กันก็ถามว่า “โยมหาบอะไรมา” “หาบน้ำตาลครับท่าน”
“คงไม่ใช่แล้วมั้ง ถ้าใช้น้ำตาลพระคงได้ฉันบ้าง” อุบาสก
ก็รู้แล้ว อ้อ! นี่ปริกธา ก็เลยวางหาบลงถวายซะเลย ท่าน
ที่สนใจ เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผมแนะนำให้อ่านวิสุทธิมรรค
ตอนที่ว่าด้วยศีลและคาถา สีนิทเทศ หัวข้อที่ว่าด้วย
อาชีวนารีสุทธิ

ก็น่าสนใจนะครับ ไม่พูดเพื่อให้ได้ลาภ ที่ทำไป
เพื่อให้ชัฏเกลากิเลส เราพูดกันง่ายๆ ว่าตอนนี้ วัดต่างๆ
ก็สร้างวัดถุกันใหญ่โตมโหฬาร มันก็จำเป็นต้องหาเงิน
ถ้าหากเราไปดูวัดในสมัยโบราณ อย่างวัดพระเชตุพนฯ
พระก็ไม่ได้สร้าง แต่พระมหากษัตริย์เป็นผู้สร้าง สมัย
ก่อนฆราวาสเป็นผู้สร้างวัด ตอนนี้เป็นพระสร้างวัด เพื่อ
ให้ตัวเองเป็นเจ้าของาวาส มันก็ต้องหาเงินมาหลายวิธี
อย่างที่ว่า โดยหลักจริงๆ แล้ว ฆราวาสเป็นผู้ถวายปัจจัย
๔ สมณะก็เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ แล้วก็ให้ธรรม
สงเคราะห์คฤหัสถ์ด้วยธรรม

โมโนยปฏิปทา ๘
ยินดีในที่สุด พอใจในฉาน

โมไนยปฏิบัติ ๘ ยินดีในที่สงบ พอใจในฉนวน

ขยายความนิดหนึ่ง อันนี้ก็เป็นหนึ่งในโอวาทปาติโมกข์ที่ว่า ปนฺตมฺจ สยนาสนํ ที่นอนที่หนึ่งอันสงบ อธิจิตฺเต จ อาโยโค พอใจในฉนวน ความสงบสงบดั่งมันมีรสในตัวเอง ท่านเรียกว่า อเสจนโก มีรสในตัวเอง ไม่ต้องปรุง คล้ายรสผลไม้มันมีรสของมันเอง ถ้าเราจะไปกินกล้วยเตี้ยว่ามันต้องปรุง ไม่มีรสในตัวเอง เพราะฉะนั้นความสงบ หรือ สันติ มันมีรสในตัวเอง ไม่ต้องปรุงแต่ง แต่ถ้ารสของสิ่งอื่นซึ่งไม่ใช่รสของสันติมันต้องปรุง เช่น รสของความสุข มันก็ต้องปรุงแต่ง ฉะนั้นผู้ที่ยินดีในที่สงบสงบนี้ ถ้าใจคุ่นกับความสงบแล้วก็จะไม่มีรสในตนเอง แปลว่าอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีใครก็ได้ ก็เป็นข้อที่น่าจะนำไปใช้ได้ของคนทั่วไป ฝึกให้คุ่นกับความสงบสงบ ดั่งที่นอนที่สงบสงบ แล้วก็อยู่ได้มีความยินดีในที่สงบ แต่บางคนอยู่ไม่ได้ เคยมีเพื่อนบางคนบอกว่าอยู่คนเดียวไม่ได้ อยู่สงบไม่ได้ ต้องอยู่กับหมู่

คนเพื่อนฝูง ต้องได้ยินเสียงรถทำนองนี้ แล้วพอใจใน
ฉานก็สงบอีก

ฉานมี ๒ แบบ คือ

๑. *อวิมมณูปนิชฉาน* หมายถึง การเพ่งอารมณ์
เพ่งอารมณ์ คือสมถะ
๒. *ลักขณูปนิชฉาน* คือ เพ่งลักษณะ ก็คือพิจารณา
ไตรลักษณ์ เพ่งไตรลักษณ์เป็นวิปัสสนา พอ
พูดถึงฉานในลักษณะนี้ ก็เป็นสมถะก็ได้ เป็น
วิปัสสนาก็ได้

ขอย้อนกลับไป เราไปเฉพาะเจาะจงยังงี้ถึงเรียก
ว่าสังตที่นิ่งที่นอนสังต ก็ไปพูดถึงวิเวกหน่อยนะครับ

กายวิเวก คือได้ที่สังตกาย ไม่เป็นที่พลุกพล่าน
ห่างไกลการพลุกพล่าน ใครที่ได้ยินดีในที่เช่นนั้น ถือว่า
ยินดีในที่สังต นี่เป็นการสังตกาย

จิตตวิเวก สังตจิต อันนี้อยู่ที่ไหนก็ได้ถ้าใจสงบ
ก็ถือว่าได้ความสังตจิต ถ้าได้ฉานด้วยก็จะเต็มรูป
เพราะความหมายเต็มรูปของจิตตวิเวก หมายถึง ฉาน

ถ้าผ่อนลงมาก็หมายถึงว่าถ้าจิตสงบได้ในที่ใด แม้จะ
นั่งอยู่ท่ามกลางคนจำนวนมาก ก็ถือว่าได้จิตตวิเวก ได้
ความสงบจิต

อุปธิวิเวก คือสังขตกิเลส ถ้าไม่มีกิเลส แม้ว่าอยู่
ที่ไหนก็ตามก็ได้อุปธิวิเวก เหมือนที่ท่านกล่าวไว้ว่า “พระ
อรหันต์อยู่ที่ใด จะเป็นบ้านหรือเป็นป่าก็ตาม ที่นั่นก็
เป็นรมณีสถาน”

พูดตรงนี้ผมนึกถึง

อารณญคโต วา การไปป่าก็ดี

รุกขมูลคโต วา โคนไม้ก็ดี

สุญญาคารคโต วา สุญญาคารก็ดี

สุญญาคาร ส่วนมากเราจะแปลว่าเรือนว่าง เรือน
ร้าง ถ้าพูดตามไวยากรณ์ ก็เป็น วิเสสนบุพพบท ผม
คิดว่าหายากนะ แต่ถ้าแปลอีกอย่างหนึ่ง ก็น่าจะเหมาะ
สมกว่า คือแปลว่า สถานที่ที่ว่างจากเรือน วิเคราะห์เป็นว่า
ที่ใดว่างจากเรือน ที่นั่นเป็นสุญญาคาร คือที่ๆ ไม่มีเรือน
หรือห่างไกลจากบ้านเรือนจะดีกว่า เหมาะสมกว่า เหมือน
สุญญากาศที่แปลว่าไม่มีอากาศ สุญญาคารก็สถานที่ที่
ไม่มีอาคาร ทำนองนี้นั้นนะครับ ขอเสนอแนะครับ

มีภาชิตอยู่ปทหนึ่งจะขอนำมาผนวกในที่นี้หะครับ
 “ความสุขอย่างอื่นยิ่งกว่าสมาธิไม่มี” ความสงบสงัดนี้
 ก็เป็นสมาธิหะครับ ไม่มีอะไรยิ่งกว่าทั้งในโลกนี้และ
 โลกหน้า ผู้ที่มีใจสงบแล้วยอมไม่เบียดเบียนผู้อื่น และ
 ไม่เบียดเบียนตน น สมาธิปโร อตถิ อสมิ โลเก ปรมหิ
 จ อยู่ในสี่ลวิม้งสชาติค คือ “สุขอื่นยิ่งกว่าสมาธิไม่มี ทั้ง
 ในโลกนี้และโลกหน้า เพราะว่าผู้ที่มีใจสงบแล้ว ย่อม
 ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนผู้อื่น”

มีข้อคิดที่ว่า ตามธรรมดาแล้วเราถือว่าปัญญาเป็น
 คุณธรรมที่สูงสุด ไม่ใช่สมาธิ ดังนั้น **สมาธิต้องเป็นไป
 เพื่อปัญญา คือ สมาธิต้องเป็นฐานให้เกิดปัญญา แต่
 ไม่ใช่จบแค่สมาธิ**

แต่ในที่นี้ถ้าคนมาอ่านเฉพาะตรงนี้ก็จะได้
 สมาธิขึ้นมาว่า ไม่มีธรรมอย่างอื่นยิ่งกว่าสมาธิ นี่เป็น
 คำเปล่งอุทานของพราหมณ์ปุโรหิต ที่เปล่งอุทานเมื่อ
 เดินไปเจอผู้ที่กำลังนั่งสมาธิอยู่ คือ ท่านต้องการหนี
 ความวุ่นวายไปหาความสงบ พอไปเจอคนที่นั่งสมาธิ
 อยู่ท่านก็รู้สึกถึงความสงบและความสุขที่ยิ่งกว่าสมาธิ
 คงจะไม่มีทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ท่านเป็นพราหมณ์
 ปุโรหิต แล้วท่านก็ลาพระราชอาออกบวช ระหว่างทางก็

เจออะไรต่ออะไรเยอะเยาะ แล้วช่วงหนึ่งก็มาเจอผู้ที่กำลังนั่งสมาธิอยู่ ท่านก็เปล่งอุทานออกมา ถือว่าเป็น **ธรรมส์จะไม่ใช่สังกรรม คือมันเฉพาะเรื่อง เฉพาะคน เฉพาะกรณี จะเอาภาษิตนี้ไปเป็นภาษิตสากลไม่ได้**

เท่าที่เราปฏิบัติสมาธิกันทุกวันนี้ บางทีเราก็ดูว่า ไปที่สำนักไหนก็สอนให้ **หลบทุกซ์ ไม่ใช่แก้ทุกซ์** ให้หลบทุกซ์ไปนั่งสมาธิ สมมติเกิดปัญหาที่บ้าน แก้ปัญหาไม่ได้ก็หลบไปนั่งสมาธิ พอจิตสงบก็อาจไปติดสมาธิ แต่ปัญหามันแก้ไม่ได้ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นอย่างนั้น ไม่ได้แก้ปัญหา มีคนหนึ่งรู้จักคุ้นเคยกัน ตอนนั้นเขากำลังว่ารุ่น เพื่อนเขาก็แนะนำให้ไปนั่งวิปัสสนา ถามว่าทำไมเพื่อนเราแนะนำอย่างนั้น เขาบอกว่าเพื่อจะได้ไปดูตัวตน เห็นตัวตน ที่นี้เขาโทรฯ มาปรึกษาผม ผมก็บอกว่าทำวิปัสสนาเพื่อจะได้ไม่มีตัวตน คือไปทำวิปัสสนาเพื่อละลายตัวตน จะได้ไม่มีตัวตน ไม่ใช่เพื่อไปดูตัวตน

คนที่มีความทุกซ์แล้วมักจะให้ไปทำสมาธิ ที่จริง ถ้ากำลังมีความทุกซ์อยู่ ไปทำสมาธิจะไม่ค่อยได้ผลนะ คนที่มีความทุกซ์ต้องเจริญวิปัสสนา ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ

ไตรลักษณ์ ให้พิจารณาความไม่เที่ยง พิจารณาทุกข์ พิจารณาความไม่มีตัวตน อีกประการคือ**ความสุขเป็นเบื้องต้นของสมาธิ ได้สุขแล้วจึงได้สมาธิ** มันไล่กันมา ต้องมีสุขนำก่อนจึงมีสมาธิได้ ถ้ากำลังมีความสุขอยู่ สมาธิไม่เกิดหรอกครับ นี่เป็นเคล็ดลับที่คนไม่ค่อยรู้ พอมีความสุขขึ้นมากก็ไปนั่งสมาธิ มันไม่ได้ผล จะไม่ได้สมาธิ ต้องทำวิปัสสนา แต่คนที่มีสุขนั้นแหละ ต้องนั่งสมาธิ เพราะสุขเป็นเบื้องต้นของสมาธิ แล้วคนที่มีสุขมักจะมีสติเพี้ยน ระวังหลงไหล ไม่สงบ ควรจะไปทำสมาธิให้สงบหน่อยดีกว่า

๕๗

วิปัสสนาทำอยู่บ้านก็ได้ ที่สำคัญให้รู้หลักว่า วิปัสสนาเขาทำอย่างไร ไม่ต้องนั่งอย่างเดียว เดินก็ได้ นอนก็ได้ ยืนก็ได้ **พิจารณาไตรลักษณ์** สมมติว่าปัญญาที่เกิดมันก็เป็นไตรลักษณ์ เดียวมันก็ไปแล้วมันไม่เที่ยง ความทุกข์ก็ไม่เที่ยง ความสุขก็ไม่เที่ยง ถ้าอมรับสภาพอย่างนี้ได้เราก็สบาย ทีนี้ถ้าหากพอมีทุกข์ขึ้นมาหลบไปนั่งสมาธิ ปัญหามันก็ยังไม่ได้แก้ ไปนานๆ เข้าก็เป็น दिनพอกหางหมูเข้าไปอีก **ต้องใช้ปัญญาคือวิปัสสนา พิจารณาความจริงตามที่มันเป็นจริง**

โมไนยปฏิบัติทา ๙ คิดอยู่เสมอว่า ได้ก็ดี ไม่ได้ก็เป็นกุศล

อันนี้เป็นคาถาศักดิ์สิทธิ์ เป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เกิดความสงบใจ สว่างโล่งปลอดโปร่ง เป็นผู้คงที่ในการได้และไม่ได้ เหมือนคนเข้าใกล้ต้นไม้ เมื่อไม่ต้องการผลและอะไรๆ จากต้นไม้ จะได้หรือไม่ได้ก็ไม่เดือดร้อน เหมือนกับถ้าเราจะคบใครสักคน ถ้าเราไม่ต้องการอะไรจากเขา เราก็คบคนได้ทุกคน แล้วทุกคนจะมีอุปนิสัยในตัวเอง จะมากหรือน้อยเท่านั้น อย่างเช่น หนูกับราชสีห์ หนูก็ช่วยราชสีห์ได้ในนิทานอีสป นกกระสาก็ช่วยหมาจิ้งจอกไว้ สัตว์เล็กช่วยสัตว์ใหญ่ แต่ในการคบคน ถ้าเราไม่ต้องการอะไรจากเขา เราต้องการจะอนุเคราะห์เขา เราก็คบคนได้ทุกคน

ฉะนั้นจงเป็นผู้ที่คงที่ในการได้และไม่ได้ ในสังคมนานที่เราคบกับใคร ก็มองว่าเราจะได้อะไรจากเขา เราควรเปลี่ยนทัศนคติเสียใหม่ แทนที่เราจะตั้งใจว่าทำอย่างไรเราจะได้อะไรที่ดีสักคน เราตั้งใจเสียใหม่ว่า

“ทำอย่างไรเราจะเป็นเพื่อนที่ดีของใครสักคน” คือไม่ต้องนึกว่าให้เขามาดีกับเรา เมื่อเราคิดอย่างนี้ ก็ไม่ได้คาดหวังว่า เขาจะดีกับเราแค่ไหนอย่างไร แต่เราอยากจะเป็นเพื่อนที่ดีกับเขาสักคนหนึ่ง อย่างนั้นเราก็ไม่ Complain ว่าอย่างนั้นอย่างนี้ ปัญหาที่อยู่ในตัวเราก็คือ การที่จะไปเป็นเพื่อนที่ดีกับใคร ก็ต้องอยู่ที่ตัวเรา

ถ้าเราคิดอย่างนี้ะครับ เราจะเริ่มสร้างคุณสมบัติของเพื่อนที่ดี คุณสมบัติของเพื่อนที่ดีเป็นอย่างไร เราก็พยายามทำอย่างนั้น แต่ถ้าเราต้องการว่า ทำอย่างไรเราจะได้เพื่อนที่ดี เราก็ไปถึงที่คุณสมบัติของเพื่อน ไม่ใช่คุณสมบัติของเรา ถ้าเปลี่ยนใหม่เราจะสบายขึ้น เพราะเรามุ่งไปในทางให้และไม่ต้องการได้จากเขา ตั้งจิตจะเป็นเพื่อนที่ดีของผู้อื่น **เมื่อเราเป็นเพื่อนที่ดีกับคนอื่น** ทุกๆ คนที่มาเกี่ยวข้องกับเรา เราดีกับเขาหมดก็เท่ากับว่าเรามีเพื่อนเยอะ **แต่ถ้าเราไปตั้งสเปคไว้บางที่มันก็ลำบากเหมือนกัน** เราไปกำหนดคุณสมบัติของเขา โดยที่บางที่เราไม่ได้คำนึงถึงคุณสมบัติของเราว่าเราจะเป็นเพื่อนที่ดีของเขาได้แค่ไหน แต่ถ้าเราตั้งใจเสียใหม่แล้ว เราจะมีคุณสมบัติที่ดี ใครมาเข้าใกล้เราก็จะมีคุณสมบัติที่ดี

มาถึงที่ว่าเป็นผู้คงที่ในการได้และรับ เหมือนคน
เข้าใกล้ต้นไม้ เมื่อไม่ต้องการผลและอะไรจากต้นไม้
ได้หรือไม่ได้ก็ไม่เดือดร้อน อย่างนี้แสดงว่าต้องการ
เห็นความสุขของผู้อื่นมากกว่า ที่จะให้คนอื่นทำความ
สุขให้กับเรา เป็นเรื่องของคนเสียสละ เป็นสังฆธรรม

ถ้าเราไปดูปฏิบัติของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ถ้าพระองค์มีความยินดีในลาภสมบัติ ท่านก็มีความสุข
สุขสบายไปตลอดชีวิต แต่ท่านก็เสียสละความสุขส่วน
พระองค์ออกผนวช เสด็จพระบาทเปล่าๆ รอนแรมไป
เนิ่นนาน แสดงว่าเห็นประโยชน์สุขของคนอื่นมากกว่า
ของตน เป็น **โลกัตถจริยา** ที่ทรงประพฤติประโยชน์แก่
โลก

บางท่านอาจจะสงสัยเรื่องได้ก็ดี **ไม่ได้ก็เป็นกุศล**
ขอขยายความว่า บางที่เราได้มามันก็ดี ถ้าเราจัดการ
มันดี ถ้าจัดการไม่ดีมันก็เป็นโทษ ที่เราเรียกว่า**ทุกขลาภ**

โมโนยปฏิปทา ๑๐

ไม้ใบทำเป็นเหมือนใบ ไม้หมิ่นทานว่าน้อย
ไม้ดูแคลนผู้ให้ บริโภคปัจจัยเหมือนเลียหยาดน้ำผึ้ง
จากมิดโคนด้วยความระมัดระวังเกรงจะบาดลิ้น
รักษาจิตให้พ้นจากกิเลสในการบริโภค กตพदानปาก
ไว้ด้วยลิ้น คือ บรรเทา ความอยากในรส
เป็นผู้สำรวมท้อง คือไม่เสพปัจจัยที่เกิดในทางอัน
เศร้าหมอง ไม่บริสุทธิ์ และไม่ชอบธรรม

โมไนยปฏิบัติทา ๑๐

ไม่ใ้ทำเป็นเหมือนใ้ ไม่หมิ่นทานว่าน้อย
ไม่ดูแคลนผู้ให้ บริโภคปัจจัยเหมือนเสียดน้ำผึ้ง
จากมิดโกนด้วยความระมัดระวังเกรงจะบาดลิ้น
รักษาจิตให้พ้นจากกิเลสในการบริโภค กตเพดานปาก
ไว้ด้วยลิ้น คือ บรรเทา ความอยากในรส
เป็นผู้สำรวมท้อง คือไม่เสพปัจจัยที่เกิดในทางอัน
เศร้าหมอง ไม่บริสุทธิ์ และไม่ชอบธรรม

๖๓

เริ่มจาก “ไม่ใ้ทำเป็นเหมือนใ้”

ก็มีคำกลอนที่ท่านว่า

“ปากเหมือนปู หูเหมือนตะกร้า ตาเหมือนตะแกรง
ปากไม่แพรง หูไม่อ้า ตาไม่เห็น
เป็นหลักธรรม นำให้ หัวใจเย็น
คนควรเป็น เช่นนั้นบ้าง ในบางคราว”

พระศาสนโสภณ (แจ่ม จตตสลโล)

คือไม่ใ้ทำเหมือนใ้ ปากเหมือนปูพูดไม่ได้ หู
เหมือนตะกร้า หูตะกร้าไม่ได้ยิน ตาเหมือนตะแกรงไม่เห็น

ควรเป็นบางคราวนะครับ ไม่ใช่ตลอดไป บางคราวจำเป็นต้องเป็นอย่างนี้ ก็ทำอย่างนี้ ทำเป็นไม่เห็นบ้าง ไม่ได้ยินบ้าง ช่วงไหนควรทำ ดูที่ประโยชน์นะครับ ตั้งประโยชน์เป็นหลัก พุดไปก็ไม่มีประโยชน์ ฟังไปก็ไม่มีประโยชน์

สมมติว่าเราเป็นหัวหน้าครอบครัว เราจะไปถือว่าไม่พุด พอเราเห็นว่าลูกทำอย่างนั้นอย่างนี้ เราทำเฉยเสีย มันเข้าไปในข้อนี้ใหม่ บางคราวครับ เช่นบางทีเรากำลังโกรธอยู่ เราก็พุดกระทบกันบ้าง เราก็ทำไม่รู้ไม่เห็นเสียบ้าง ไม่งั้นก็ต่อปากต่อคำทะเลาะกัน พออารมณ์เราเย็นแล้วค่อยพุดกัน เดี่ยวเขาก็มาขอโทษเราเอง ครอบครัวๆ หนึ่ง พ่อมักเป็นคนอารมณ์ฉุนเฉียว เห็นลูกทานข้าวหกเม็ดสองเม็ดก็ดี อย่างนี้ก็เกินไป ลักษณะอย่างนี้ลูกอาจจะผิดจริง แต่เราเป็นพ่อนี้ ช่วงนี้เราอาจทำมองไม่เห็นเสีย พอมีโอกาสไหนที่จะพุดได้ก็มาพุดกับลูกว่า อย่างนี้ไม่ดีนะ ก็จะเรียกว่าเป็นลักษณะไปเป็นบางครั้งบางคราว ยิ่งในครอบครัวยิ่งจำเป็น ไม่หนวกทำเป็นหนวกเสียบ้าง ไม่บอดทำเป็นบอดเสียบ้าง จะสงบรวมเย็นยิ่งขึ้นนะครับ

ที่นี้มาถึง “ไม่หมิ่นทานว่าน้อย” คือใครจะให้อะไร
เท่าไรก็ไม่ดูหมิ่นว่าเขาให้น้อยเหลือเกิน เพราะว่าเขามี
กำลังน้อยก็ให้น้อย ถ้าเขามีกำลังมากแต่ให้น้อยก็ไม่ว่า
ที่สำคัญคือ “ไม่ดูแคลนผู้ให้” เขาก็ให้ตามกำลังตาม
สภาพของเขา แต่หน้าที่ของผู้รับคือรู้จักประมาณใน
การรับ ให้ดูปัจจัยกับทายก ทายกมีปัจจัยมาก ต้องการ
จะให้มาก ก็รับแต่พอประมาณ ถ้าเขามีปัจจัยน้อย แต่
ต้องการจะให้มากก็รับแต่น้อย ที่สำคัญไม่ดำเนินของที่
เขาให้ เขาจะให้ของดีหรือไม่ดี ให้มากหรือน้อยเราไม่
ดำเนิน เพราะการดำเนินของที่เขาให้ แสดงถึงการขาด
น้ำใจ มีปฏิปทาของพระรูปหนึ่ง วันหนึ่ง มีชาวบ้านใกล้ๆ
วัดเข้าไปคุยกับท่าน ท่านก็นั่งคุยโดยที่ไม่แสดงความ
รังเกียจ ขณะนั้นก็มีเศรษฐีผู้หนึ่งเอาเอกสารสิทธิ์ไป
ให้ท่านดูเพื่อจะถวายเป็นที่ดินราคาแพง ท่านก็รู้ว่าเศรษฐี
มารอแล้ว แต่ท่านก็ยังคุยกับชาวบ้านที่มาพบอยู่ ปรากฏ
ว่าคนที่มาถวายเป็นที่รออยู่ประมาณ ๑ ชั่วโมง ชาวบ้านก็
จากไป พอเข้าไปท่านก็ดูที่แล้วท่านก็บอกว่า ที่ดินมัน
ก็ดี แต่ว่าไม่เป็นประโยชน์ต่อการไปสร้างสำนักปฏิบัติ
ท่านก็ไม่รับ คือว่าไม่เป็นประโยชน์ไม่รับก็ได้ แต่ชาวบ้าน
บางทีก็เข้าใจผิดว่าพระปฏิเสธไม่ได้ ที่จริงท่านให้ดู

ตามสมควร เป็นสันโดษอย่างหนึ่ง **ยถาสารูปสันโดษ**
 สันโดษตามสมควร ถ้าเพื่อเขาเอาของมาให้ ของมัน
 ไม่สมควรก็ไม่รับก็ได้ หรือบอกให้เขาไปทำอะไรที่เป็น
 ประโยชน์มากกว่า ก็จะได้ดี

ในสังคมไทยปัจจุบันส่วนใหญ่ก็จะ โอ้โฮ! คนมี
 เงินมีทองทั้งต้อนรับทั้งอะไร แต่ถ้าเป็นชาวบ้านธรรมดา
 คือมองไม่เห็นเลย ต้องฝึกใจให้เป็นธรรมว่า**ผู้ที่มาปรากฏ**
เฉพาะหน้าเราล้วนเป็นผู้มีเกียรติ ไม่ว่าเขาจะเป็นคน
 มั่งมีหรือยากจน เขาจะมียศศักดิ์หรือไม่มี ต้องดูตัวอย่าง
 พระพุทธเจ้า ถ้าอ่านในธรรมบทจะเห็นว่า บางครั้ง
 พระเจ้าแผ่นดินไปรอนิมนต์พระพุทธเจ้า ยากไปรอนิมนต์
 พระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้ารับนิมนต์คนจนก่อน
 จะมื่ออย่างนี้บ่อยนะครับ แม้แต่เทวดามาตักถวายเป็น
 ท่าน ท่านบอกว่าไม่รับ ท่านมุ่งหน้าไปโปรดคนจน

ต่อมา **“บริโศคปัจจัยเหมือนเลียหยาดน้ำผึ้งจาก**
มิดโกน” นี้ก็ถ้าเราจำเป็นต้องบริโศคน้ำผึ้ง แต่มันติด
 อยู่ที่ปลายมิดโกน คนนั้นจะบริโศคอย่างไร ก็ต้อง
 ระวังเต็มที่ใช่ไหมครับ ไม่ให้มิดโกนบาดลิ้น ก็บริโศค

ปัจจัยนั้นๆ ด้วยความระมัดระวัง ไม่เล่น ไม่เมา ไม่
เพื่ออย่างอื่น แต่เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตให้อยู่ได้เพื่อบำเพ็ญ
ประโยชน์ต่อไปเท่านั้น ถ้าไปบอกว่าโยมทุ่มสุดตัวเลย
มีบ้านขายบ้าน มีควายขายควาย ทำบุญให้หมด ไม่ได้
ไม่สมควรอย่างยิ่ง พระอริยะท่านไม่เคยทำอย่างนั้น
ท่านมีแต่บอกว่าให้รู้จักประมาณ พอประมาณ ในการ
ทำบุญก็ให้พอประมาณ พระหรือมุนีที่จะรับ จะต้องรับ
เหมือนกับว่าไปเสียหายตหน้าผึ่งจากมิดโกน

๖๖
 พระพุทธเจ้าสอนว่า “มุนีเข้าบ้านให้เหมือนกับ
แมลงภู่ที่บินเข้าสวนดอกไม้” ไม่ทำให้สี รส กลิ่น ดอกไม้
เสียไป เอาแต่รสของดอกไม้แล้วก็บินไป มุนีเข้าบ้านก็
ทำตนเช่นนั้น คือ **ไม่กระทบศรัทธา ไม่กระทบโภคะของ
ทายก** รับอาหารแต่เพียงพอเลี้ยงชีวิตแล้วจากไป ถ้า
ไปมักมาก ก็จะไปกระทบโภคะของเขา กระทบศรัทธา
ของเขา ทำให้เขาเสียศรัทธา ซึ่งเริ่มจะมีอยู่แล้วและทำ
ให้คนที่เลื่อมใสกลับไม่เลื่อมใส คนที่เลื่อมใสแล้ว คลาย
ความเลื่อมใสลง

ฝากปริศนาธรรม

**พอดูถึงหยาดน้ำผึ้งก็นึกถึงนิทานเรื่องหนึ่งท่าน
เล่าเป็นนิทานเปรียบเทียบเอาไว้**

ชายผู้หนึ่งหนีช้าง วิ่งลงน้ำไปเจอจระเข้ จึงปีน
ขึ้นต้นไม้พบบง ๒ ตัวกำลังชูกอจ้องอยู่ เขาเหนื่อยแล้วก็
อ่อนเพลีย มองเห็นรวงผึ้งกำลังหยดอยู่ระหว่างปากงู
ก็ตัดสินใจเอาปากรองน้ำผึ้ง ตาก็เหลือบดุงทั้งสอง มอง
ไปที่โคนไม้มีช้างเฝ้าอยู่ที่ไม่กล้าลง ลงน้ำก็เจอจระเข้
ขึ้นไปข้างบนต้นไม้ก็เจองู แล้วมองไปข้างหน้าก็เป็น
เหวลึก ที่นี้เขาจะอย่างไร เขาก็ตัดสินใจกระโดด
ลงเหว บังเอิญจับได้เถาวัลย์ที่ปกคลุมปากเหว เขาก็
ไต่เถาวัลย์ไปเพื่อให้พ้นจากเหว ก็เหลือวดู อีกด้านหนึ่ง
ของเถาวัลย์ ก็เห็นหนุตัวใหญ่กำลังกัดเถาวัลย์คอดกิว
เข้าไปทุกทีใกล้จะขาด เขาก็ต้องรีบให้พ้นไปจากปากเหว
ก่อนเถาวัลย์จะขาด **ขอรบกวนผู้ฟังว่านิทานเรื่องนี้
สอนอะไร ฝากไว้ก่อนนะครับ** พุดถึงเมื่อที่ว่าบริโภค
ปัจจัยเหมือนเสียน้ำผึ้งจากปลายมีดโกน ก็เลยนึกถึง

นิทานเรื่องนี้ได้

(อ่านคำเฉลยปริศนาธรรมในหน้า ๗๗)

รักษาจิตให้พ้นจากการบริโภค อันนี้ก็สำคัญมาก นะครับในปัจจุบัน เพราะตอนนี้ปัญหาเศรษฐกิจมัน รุมเร้าอยู่ ถ้าหากคนไทยดำเนินชีวิตแบบพุทธแล้วก็ กินน้อยใช้น้อย มีความมกน้อย ไม่มกมากในปัจจุบัน ปัญหาเศรษฐกิจก็ลดลงได้เยอะครับ ช่วยได้เยอะ ที่ว่า **“กตพदानปากไว้ด้วยลิ้น”** หมายถึงระวังคือบรรเทา ความอยากในรส ไม่ให้ความอยากในรสครอบงำได้ เอาชนะลิ้น เอาชนะตัณหา เมื่อเป็นอย่างนั้นก็ไม่มี ความจำเป็นต้องแสวงหาปัจจัย ไม่เสพปัจจัยที่เกิดใน ทางอันเศร้าหมอง ไม่บริสุทธ์ ไม่ชอบธรรม ก็ช่วยลด ปัญหาได้ ช่วยตัวเอง ช่วยครอบครัวด้วย

ในชีวิตของคนเรา ถ้าหากจะกินพอให้มีชีวิตอยู่ กินเพราะความหิว ทุกคนไม่เดือดร้อนหรอก แต่ว่าที่ ทุกคนเดือดร้อนเพราะไม่รู้จักกิน กินในสิ่งที่อยาก อยาก นี้ไม่หิวหรอก แต่มันอยากจะกิน ความอยากนี่พระ- พุทธเจ้าท่านก็บอกว่า นตฺถิ ตณฺหา สมานํที่ แม่น้ำ

เสมอด้วยตัณหาไม่มี ที่เราเดือดร้อนเพราะไปสนอง
 ความอยากของตัวเอง ไม่ใช่ทางนี้ทางเดียวนะครับ
 ทั้งหมดนั้นแหละ สมองมันทุกทาง ร่างกายนี้มันก็ทรยศ
 พรนเปรอเท่าไรก็ไม่สนใจ เลี้ยงดีเท่าไรก็บฏใน
 บั้นปลาย ซื่อหาพิกาผูกข้อมือเรือนละเป็นล้าน แต่ต่อ
 ไปข้อมือมันก็เหี่ยวมันก็แห้งคือไม่คุ้มค่า ถ้าเลี้ยงจิต
 จะคุ้มทำให้จิตดี พัฒนาจิตเลี้ยงจิตด้วยธรรมะ ด้วย
 คุณธรรม เลี้ยงด้วยจิตสำนึกที่ดี แต่ถ้าเผลอมาเอาใจแต่
 ตา หู จมูก ลิ่น กาย ไม่คุ้มหรอกครับ

โมไนยปฏิบัติ ๑๑

มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ท้อแท้ ไม่เกียจคร้าน มั่นคงในการ
บำเพ็ญคุณธรรมเป็นนิจ ไม่คิดฟุ้งซ่าน ไม่มีกลั่นคาว
คือ บำปอกุศลต่างๆ มุ่งหน้าสู่พรหมจรรย์
อันไม่มีตัณหาและทิฏฐิแฝงเร้นอยู่ มีปกติอยู่ผู้เดียว
ประกอบการอบรมจิตอยู่เสมอ

๓๑๐

“มีจิตใจเข้มแข็ง” คือมีใจเข้มแข็งพอที่จะต่อสู้
กับสิ่งที่ไม่ดี พัฒนาสิ่งดี เข้มแข็งพอที่จะอบรมให้สิ่ง
ที่ดีงามเกิดขึ้น ไม่ท้อแท้ ไม่เกียจคร้าน ในการที่จะละเว้น
ความชั่ว หรือเข้มแข็งในการพัฒนาคุณธรรม

“มั่นคงในการบำเพ็ญคุณธรรมเป็นนิจ” เพราะ
ถ้าไม่มั่นคงแล้วก็เกิดท้อแท้เกียจคร้าน ทำไปประเดี๋ยว
ก็เกียจคร้าน ประเดี๋ยวก็ท้อแท้ มั่นคงในการบำเพ็ญ
คุณธรรมเป็นนิจ แม้ว่าจะประสบทุกข์ก็ไม่ทิ้งธรรม มี
ภาชิตโบราณที่ท่านพูดถึงว่า

สุกโขปี จนุทนตรุ น ชหาติ คนธ
ไม่จันทน์แม่แห้งก็ไม่ทิ้งกลิ่น”

นาโค คโต รณมุเข น ชหาติ ลีลั
 หัสตินทร์ก้าวลงสู่สงครามก็ไม่ทิ้งลีลา

ยนุเต คโต มตุรลั น ชหาติ อุจจุ
 อ้อยเข้าสู่หีบยนต์ก็ไม่ทิ้งรสหวาน

ทุกໄขปี ปณทิตชโน น ชหาติ ฌมม
 คนผู้เป็นบัณฑิตแม้ประสบทุกข์ก็ไม่ทิ้งธรรม

นอกจากไม่ทิ้งธรรมแล้ว เราจะบำเพ็ญธรรมมากขึ้น เพราะเห็นว่า**ที่เราประสบทุกข์เพราะยังบำเพ็ญธรรมไม่พอ** ก็บำเพ็ญธรรมมากขึ้น ประพฤติธรรมมากขึ้น คนส่วนมากเมื่อประสบสุขจึงประพฤติธรรม เมื่อประสบทุกข์มักจะทิ้งธรรม แล้วก็บ่นกระปอดกระแปดว่าทำดีมาตลอด ทำไมความดีจึงไม่สนองเรา ไม่เอาแล้ว แต่บัณฑิตเมื่อใดยิ่งประสบทุกข์ ก็ยิ่งประพฤติธรรมมากขึ้น คล้ายว่าเมื่อพบกับความร้อน ยิ่งแสวงหาความเย็นมากขึ้น

นี่เป็นลักษณะของคนที่ **“มั่นคงในการบำเพ็ญคุณธรรมอยู่เป็นนิจ”** คือไม่หวั่นไหวในโลกธรรม ไม่ว่าจะอิฎฐารมณั อนิฎฐารมณั เข้ามากระทบจิตใจก็สามารถยืนต้านสิ่งเหล่านี้ได้ เหมือนภูเขาศิลาล้วนไม่หวั่นไหว

ด้วยแรงลม แล้วแรงลมมันก็พัดผ่านไปเอง

ถ้ามีความไม่มั่นคงบางที่มันก็ยาก คนที่ไม่เคยฝึกมาเลย พอกระทบกับสิ่งต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความผิดพลาด หวัง ที่มันไม่รู้จะแก้ปัญหาอย่างไร ก็จะคิดที่จะทำในสิ่งที่น่าหวาดเสียว คือเราเริ่มจะรวนเร คลอนแคลน แล้วก็หันไปทางที่เป็นอธรรม แต่คนที่มีจิตใจมั่นคงจริงๆ ยังมีสิ่งเหล่านี้ก็ยิ่งมั่นคง คล้ายกับมาทดสอบจิตใจว่าเป็นอย่างไร แล้วเขาไม่คิดฟุ้งซ่านไปต่างๆ ถึงสิ่งที่ไม่ควรคิด ในสิ่งที่ไม่ควรได้ อะไรที่ควรได้ย่อมจะได้ อะไรที่ไม่ควรได้มันก็ไม่ได้

ที่สำคัญอีกอันคือ ไม่มีกลิ่นคาว นิรามคนฺโร ไม่มีกลิ่นคาว คือบาปอกุศลต่างๆ ถ้าท่านผู้ใดต้องการทราบ ว่ากลิ่นคาวในวินัยของพระอริยะคืออะไร ก็ขอให้ดูใน **อามคันธสูตร** ที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในสุตตนิบาต ขุททกนิกาย พระไตรปิฎกเล่ม ๒๕ ข้อ ๓๑๕ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ละเอียดว่ามีอะไรบ้าง แต่กล่าวโดยสรุปว่าเป็นบาปอกุศล

อาจารย์ทองขาว ถามว่า “คือเรื่องนี้ใหม่ครับอาจารย์

คือเมื่อ ๒ วันนี่ผมไปอุบลฯ มา ไปนมัสการพระฝรั่ง ที่ วัดป่านานาชาติ ท่านเล่าให้ฟังว่าท่านเป็นคนออสเตรเลีย ท่านมาบวชที่วัดป่านานาชาติได้ ๖ พรรษาแล้ว แล้วท่าน ก็กลับไปอยู่ออสเตรเลียได้พรรษาหนึ่ง หหมดพรรษา ท่านก็กลับประเทศไทย

ในช่วงนั้นพอดี ประเทศไทยกำลังฉลอง ๒๐๐ ปี กรุงเทพฯ ท่านก็เห็นฝรั่งผู้ชายสองคนนั่งข้างหน้า ข้าง หลังถัดมาก็เป็นท่าน พอเข้าเขตดอนเมือง ท่านก็เห็น ประดับไฟสวยงาม ท่านก็ว่า เอ้อ ขณะนี้เราได้มาถึงดิน แดนที่มีความสวยงาม มีพระพุทธรศาสนา มีความงดงาม ประดับประดาด้วยไฟและอะไรต่างๆ เมื่อมาถึงท่านก็ จะรีบไปปฏิบัติธรรม ท่านก็คิดอย่างนั้นนะ แต่ในขณะที่ เดียวกันฝรั่งสองคนนั้นเขาก็มองไปที่หน้าต่างเดียวกัน นั้นพูดว่า เอ้อ เรามาถึงเมืองบาปแล้ว เดี่ยวเครื่องบินลง เดี่ยวเราจะไปพัลวันฟังก์เลย สองคนมองไปที่จุดเดียวกัน แต่ความคิดแตกต่างกัน นี่จัดเป็นบาปอกุศลต่างๆ หรือเปล่า”

ใช่ครับ แล้วแต่จิตของเขา จิตเขาหมุนไปในทางนั้น

“มุ่งหน้าสู่พรหมจรรย์” พรหมจรรย์คือระบอบการ
ประพฤติคุณงามความดี ไม่ใช่หมายถึงการประพฤติ
พรหมจรรย์อย่างเดียวนะครับ หมายถึงมุ่งหน้าสู่คุณงาม
ความดีที่ไม่มีทิวฏฐิตัณฑหาแฝงเร้นอยู่ คือทำแบบบริสุทธิ์
นะครับ ไม่ประพฤติธรรมให้ทุจริต แล้วมีอีกแห่งหนึ่ง
ที่ตรัสเอาไว้ดีว่า **ไม่พึงเป็นผู้มีแปลประพฤติธรรม** คือ
บางคนประพฤติธรรมเหมือนกับปิดแปลเอาไว้ ถ้าเปิด
แปลออกมาแล้วเหวอะเหวาก็ปิดแปลเอาไว้ ก็ประพฤติ
ธรรมให้บริสุทธิ์ ไม่มีแปลให้หวาดหวั่นว่าใครจะมา
กระทบแล้วโดนแปลอย่างนั้น

มุนีนี้เป็นธรรวาสก็ได้ นะครับ หมายถึงปฏิบัติ
ของผู้ที่มีปัญญา ผู้ดำเนินชีวิตด้วยปัญญา

โมไนยปฏิบัติ ๑๒ ทำศรัทธาและhiriให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

เมื่อได้ฟังเสียงสรรเสริญของนักปราชญ์ทั้งหลาย ยอมสดับตาม ผู้ฟังฉานแล้วก็ทำศรัทธาและhiriให้ยิ่งๆ ขึ้นไป คือมีศรัทธาในโมไนยปฏิบัติอย่างหนักแน่น เพราะปฏิบัติเป็นที่สรรเสริญของนักปราชญ์ ให้ทานแก่นักปราชญ์ผู้กอบปรด้วยประโยชน์ ดำเนินไปอย่างสงบเหมือนการไหลของห้วงน้ำใหญ่ไหลนิ่ง ส่วนน้ำในห้วยในหนองในเหมืองไหลเสียงดัง คนพาลเปรียบเหมือนหม้อน้ำที่พร่อง บัณฑิตเหมือนหม้อน้ำหรือห้วงน้ำที่ใหญ่ที่เต็ม **แม้รู้มากก็สำรวมตน** กล่าวแต่ถ้อยคำที่จะนำแต่ประโยชน์และความสุขมาให้แก่สัตว์ทั้งหลาย ท่านเป็นมุณีได้ศีลธรรมแห่งความเป็นมุณีสมควรเรียกว่าเป็นมุณี

๓๕

ที่บอกว่าคนพาลเหมือนกับหม้อน้ำที่ยังไม่เต็ม เวลาเดินทางไปในไหนมันก็ตั้งโคล้งเคล้งๆ ถ้าเต็มแล้วจะไม่มีเสียง กระบอกรน้ำตาลของคนทำต้นตาลเห็นชัดเลย

ทางดำเนิน ของ มณี
(โม ไน ย ปร ฐิ ป ทา)

ครับ เวลาไปเขาจะเขวจนกระบอกตาลไว้กับเอว แล้วก็
ไปขึ้นต้นตาล ฆ่าไปนี่กระบอกเปล่า กระบอกเปล่าก็จะ
กระทบกันเสียงดังมาก

ขอขอบคุณที่มาหน่อยนะครับ **ข้อความทั้งหมดทั้ง
๑๒ ข้อนี้ เรียบเรียงจาก นาลกสูตร สุตตนิบาต พระ
ไตรปิฎกเล่ม ๒๕ ข้อ ๓๘๘ เรียบเรียงไว้ตั้งแต่วันที่
๗ กันยายน ๒๕๓๘**

๓๖

เฉลยปริศนาธรรม

สำหรับปัญหาที่ท่านที่อาจารย์วคิน อินทสระ ได้
เล่าไว้ ที่อาจารย์ถามปริศนาไว้ นั้น มีผู้ฟังโทรศัพท์เข้า
มาในตอนท้ายรายการ เพื่อตอบปัญหาดังนี้

คุณสุชาติ : สวัสดิ์ท่านอาจารย์วคิน จากเรื่องราว
ทั้งหมด ดิฉันมองว่าเป็นนิทานอิงธรรมะนะคะ **บุคคล
ผู้นี้คือหนีปัญหาตลอดเวลา** ไม่เคยสู้ปัญหาเลย พระบรม
ศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้สู้ปัญหา เพราะฉะนั้น
ดิฉันจะใช้หลักธรรมในข้อไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ
ปัญญาเข้าแก้ปัญหานี้ เพื่อให้บุคคลผู้นี้ได้แก้ในสิ่งที่
เขาพลาด คือเขาผิดศีลข้อไหน ในข้อสมาธิ คือเขาต้อง
คิดไตร่ตรองทบทวนปัญหาดูว่าจะต้องพิจารณาดีชั่ว มี
เหตุผลเพียงไร ก็เป็นปัญหาจาก ๓ แนวทาง จากศีล
สมาธิ ปัญญา ทำให้เขาพอลายปัญหา เป็นแสงสว่าง
นำทางเขาออกจากที่มืดได้ตามลำดับ แล้วมีหลักธรรม

ที่เสริมอีกอย่างคือที่ว่า “ธรรมทั้งหลายย่อมเกิดจากเหตุ และตถาคตให้แก่ที่เหตุ” นี่เป็นคำที่พระอัสสชิบอกกับ พระสารีบุตรก่อนที่จะทรงออกบวช นี่เป็นธรรมะเสริม หมายความว่าให้แก่ที่เหตุ ขอตอบเพียงเท่านี้ค่ะ

คุณสะเทือน : สวัสดีครับ กราบสวัสดิ์ท่านอาจารย์ วคิน ผมขอเรียนสั้นๆ ไม่เชิงตอบปัญหา ผมเดาเอานะ ว่า **ไอ้การหนีปัญหามันหนีไม่พ้นหรอก แต่อย่าไปสร้าง ปัญหาซ้ำเติมให้กับตัวเอง หาทางออกด้วยปัญญา** เอาสั้นๆ แค่นี้ สวัสดีครับผม

คุณสินรถ : จะตอบปัญหาหะครับ ก็อาจจะเป็น เหมือนนิทานเรื่องพระมหาชนกของในหลวง คือ **ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น** เราก็ต้อง พยายามไปเรื่อย เพราะว่าปัญหามันหนักมาก ไม่ใช่เรา จะหนี เราก็แก้เท่าที่เราจะแก้ได้ อย่างที่มีหนูมากัด เถาวัลย์ เราก็ต้องพยายามดิ้นรนอย่าท้อถอย

คุณทองหล่อ : สวัสดีครับ อาจารย์ทองขาว อาจารย์กมล อาจารย์วคิน คือภรรยาผมเขาไม่ยอมตอบ เขาให้ผมมาตอบแทน เขาบอกว่า **คนเราไม่มีใครหลีกเลี่ยงความตายได้พ้น ฉะนั้นก่อนตายควรได้รับรู้ ตี๋มดำ ในรสพระธรรม** แม้จะน้อยนิดถึงไม่ทั้งหมดก็ยิ่งดีกว่า

ไม่ได้รู้รสแห่งพระธรรมเลย เจกเช่นได้รับรู้รสหวานของน้ำผึ้งที่ละหยด แม้จะไม่ดื่ม น้ำผึ้งหมดทั้งรวง

คุณสมศักดิ์ : ผมขอตอบปัญหาเลยนะครับ ทางไปสู่ความสำเร็จที่เกี่ยวกับปรีนิพพานซึ่งคือน้ำผึ้ง ความหวาน เปรียบเหมือนปรีนิพพาน ที่ต้องหนีอะไรต่างๆ ผมเดาว่าคง**ต้องเอาชนะกิเลส** แค่นี้ครับ สวัสดีครับ

คุณปราโมทย์ : ผมขอตอบปัญหาของท่านอาจารย์วคินนะครับ ผมมองในแง่ผู้ชายคนนี้แม้ประสพภัยมากมาย แต่เขาก็ยังมีชีวิตรอดอยู่ได้ **แสดงว่าเขามีสติระมัดระวังตนอยู่ตลอดเวลา** เขาถึงสามารถอยู่รอดปลอดภัย ถึงมีภัยต่างๆ มา แต่ก็สามารถเอาตัวรอดในที่ต่างๆ ได้

คุณสุชาติ : สวัสดีครับท่านอาจารย์วคิน ก็มีคำถามเหมือนกัน แต่ว่ายังตอบไม่ได้ ในเรื่องทานบารมีก็ได้กล่าวถึงพระเวสสันดร ที่ทรงเสียสละมเหสี เสียสละพระโอรส-ธิดาให้กับคนอื่น เพื่อบำเพ็ญทานบารมี อันนี้มีคนถามมาว่า ทานที่ให้นี้ตั้งอยู่บนฐานของความทุกข์ของคนอื่น คือทิ้งลูกทิ้งเมียเดือดร้อน ผมก็พยายามค้นหาคำตอบ เมื่อคืนก็ Download ข้อมูลจากมิลินทปัญหา จากเว็บไซต์ธรรมะร่วมสมัยก็มีเจออยู่

เหมือนกัน ในมิลินทปัญหา พอดีอาจารย์วคิน ท่าน
ศึกษาค้นคว้าเรื่องนี้มาโดยเฉพาะ ก็เลยอยากถามอันนี้
ก่อนนะครับ

อ.วคิน : พอดีท่านเป็นตำรวจใช้ไหมครับ ก็นึกถึง
ตำรวจเวลาปฏิบัติหน้าที่งานเสี่ยงภัยก็น่าเป็นห่วงลูกเมีย
เหมือนกัน แต่ก็ต้องตั้งใจทำไป ทั้งๆ ที่ว่าครอบครัวก็
ไม่ใช่เป็นสุข หมายความว่า ทำหน้าที่ถึงแม้ครอบครัว
จะเป็นทุกข์ เหมือนทหารออกศึกก็ออกรบก็อยู่บนพื้น
ฐานความทุกข์ของครอบครัวเหมือนกัน แต่ว่าเป็นสิ่งที่
มีประโยชน์แล้วเป็นสิ่งที่ดี เรียกว่าเป็นการช่วยครอบครัว
ทางหนึ่งก็ทำไป อย่างที่พระพุทธเจ้าหรือพระเวสสันดร
ทำอย่างนั้นว่าให้ช่วยกันบำเพ็ญบารมี ช่วยท่านบ้างใน
การบำเพ็ญบารมี เพื่อได้ผลตนเองและสรรพสัตว์ให้
พ้นจากวัฏฏสงสารในอนาคต

คุณสุชาติ : คือหมายความว่าทั้งเมียทั้งลูกก็มี
ความเต็มใจ ถึงแม้จะเป็นความทุกข์วิบากอย่างไร ก็
มีความเต็มใจ ที่จะให้สามีได้บรรลุเป้าหมาย คือบรรลุ
สัมมาสัมโพธิญาณ

อ.วคิน : ช่วยกันครับ ที่นี้สมมุติว่าไม่เต็มใจนะ ครับ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ เราก็ต้องเป็นทุกข์บ้าง ต้องเสียสละ

คุณสุชาติ : เลยนึกถึงตอนที่เฮลิคอปเตอร์ตก ที่นายทหารหลายคนตาย ก็เห็นภรรยาทุกคนก็มีความ เศร้า ความสลด แต่ก็มี ความภูมิใจว่าสามีได้ปฏิบัติหน้าที่สมเกียรติสมศักดิ์ศรีแล้ว เรื่องปัญหา วันนั้นผม ได้ตอบไปทีแล้ว **“บัณฑิตย่อมพ้นทุกข์ด้วยธรรม”** เท่า นี้แหละครับ

อ.วคิน : ที่จริงท่านตอบมาทั้งหมด โดยปริยาย หนึ่งก็ถูกนะครับ แต่จะไม่ตรงคำเฉลย

คำเฉลยก็คือ ท่านต้องการจะสอนถึงภัยของ สังสารวัฏว่า คนที่ท่องเที่ยวอยู่ในสังสารวัฏต้องผจญ ภัยหรือมีภัยอยู่รอบด้าน แม้จะได้อะไรที่เป็นสุขที่ อร่อยสักครั้งหนึ่งก็ต้องอยู่ท่ามกลางภัย ท่ามกลางปาก ฎู ทำนองนี้นะครับ ให้เห็นภัยของสังสารวัฏ

อุปายคลายเครียด

มีผู้โทรศัพท์เข้ามาแล้วมีความเครียดจนเครียด ผม
ก็นึกถึงอุปายคลายเครียด มี ๕ อย่าง ขอฝากไว้ตรงนี้

ข้อ ๑. ท่านบอกว่า**คิดในแง่ขบขันเสียบ้าง** หัวเราะ
ออกมา สมน้ำหน้าตัวเองเสียบ้าง

๘๒

อ.ทองขาว : มีผู้หญิงคนหนึ่งเขาถามว่า อาจารย์
นรกสวรรค์มีจริงหรือเปล่า ผมก็บอกว่าคุณลองแต่งงาน
ดูสิ เขาก็หัวเราะก๊ากเลย

อ.วคิน : ข้อ ๒. **พูดระบายออกมากับคนที่เรา
คิดว่าไม่เป็นภัย** ผมทราบว่าท่านลินคอล์น ประธานาธิบดี
สหรัฐอเมริกาเวลาท่านเครียดบางที่ท่านก็โทรศัพท์หรือ
โทรเลขเรียกเพื่อนมา มา นั่ง ท่านก็เล่าๆ ให้ฟัง เพื่อนก็
หวังว่าประธานาธิบดีจะปรึกษาอะไร พอท่านเล่าจบ
ท่านบอกว่า คุณกลับได้ ท่านได้ระบายออกมาแล้ว
ท่านก็สบายใจ แต่ต้องเลือกคนฟังหน่อยนะ อย่าเก็บ
อัดเอาไว้คนเดียว เดี่ยวอกมันจะระเบิด

อ.ทองขาว : ก็เคยมีคุณลักษณะที่ท่านอาจารย์ว่า ก็มาพูดมาแล้วอะไรให้ฟัง พอพูดเสร็จเขาบอก “ผมยก ฎเขาออกจากอกเรียบร้อยแล้ว” ได้ระบาย มีคนมารับรู้ ความทุกข์ยากของเขา

อ.วคิน : ในทางกลับกัน ท่านที่รับฟังการระบาย ก็ขอให้ใจเย็นและคิดเสียว่าเราทำบุญ พอนึกถึงทำบุญ คนก็มักนึกถึงว่าต้องเสียเงินเสียทอง ต้องไปวัด นั่นก็เป็นทางหนึ่ง แต่ก็ยังมีอีกทางหนึ่งการรับฟังความทุกข์ ของผู้อื่น ก็เป็นบุญอย่างยิ่ง ทำให้เขาสบายใจ เป็นการ เกื้อกูลกันทั้งสองฝ่าย ฝ่ายที่มีทุกข์ก็ระบายออกมา ฝ่ายที่รับก็เรียกว่าเป็นการทำบุญทางหนึ่ง

ข้อ ๓. **หายใจช้าๆ ลึกๆ จะสวดมนต์ก็ได้ พุทโธ ก็ได้**

ข้อ ๔. **เดิน เดินไปเรื่อยๆ** ท่านบอกว่าเดิน ๑๐ นาทีดีกว่ากินยาระงับประสาท หมอก็เคยแนะนำว่าเวลา มีปัญหาอะไรขึ้นมา สิ่งที่แก้ปัญหาก็ก่อนอย่างอื่น คือ เดิน ถ้าได้เดินในที่รื่นรมย์ด้วย มันก็จะดีกว่า

อ.กมล : เครียดนี่ อย่าไปนอนใช้ไหม

อ.วคิน : ถ้านอนก็ให้หลับไปเลย อีกวิธีที่ง่ายที่สุด คือ **อาบน้ำอุ่น** ก็เป็นอุบายคลายเครียด พยายามมองโลกในแง่ดี คนมองโลกในแง่ดี สุขภาพจิตจะดีกว่า คนมองโลกในแง่ร้าย คนบางคนวิตกเรื่องน้ำมันขึ้นราคา เข้ามาคุยให้ผมฟัง ผมก็บอกว่าไม่เป็นไรหรอก เต็มวมันก็ลงเอง มันขึ้นได้เต็มวมันก็ลงได้

อ.ทองขาว : มีคนหนึ่งเขาไปรับราชการ ปรากฏว่าถูกจับติดคุก เขาก็เข้าไปอยู่ในคุก ถ้ามเข้าไปอยู่ในคุกแล้วเป็นยังไง มีอยู่วันหนึ่งพระราชาก็เกณฑ์คนไปล่าสัตว์ก็ไปมีเรื่องมีราวกัน คนนี้อยู่ในคุก ไม่ถูกเกณฑ์ไป ปรากฏว่าไม่มีเรื่องนี้ก็ดีเหมือนกัน คราวนี้ออกจากคุกมาปรากฏว่าไปทำอิท่าไหนเกิดบาดแผลขึ้นมา เขาบอกเป็นไงเป็นบาดแผลอยู่ที่ใบหน้า บอกว่าดีเหมือนกัน บอกว่าอยู่มาวันหนึ่งไปล่าสัตว์กับพระราชาก็ถูกเสือหรือสิงโตมันไล่ แต่ว่าเขาก็ทำเป็นสลบ เขาบอกว่าสิงโตมันจะกินสัตว์ที่มีร่างกายสมบูรณ์ นายนี้มีแผลมีอะไรต่ออะไรมันไม่กิน มันก็ตมๆ แล้วก็เลยไป เป็นแผลมันก็ดีเหมือนกัน รวมๆ แล้วเป็นอะไรก็ดีหมด เหมือนหลวงพ่อดีเนาะ จังหวัดอุดรฯ อะไรๆ ก็ดีเนาะๆ ดีก็ดีไม่ดีกว่า

อ.วคิน : แล้วก็พยายามจำสภาวะจิตใจไว้บ้างไว้เตือนใจ เช่น “**ความทุกข์สร้างคน ความจนสร้างบัณฑิต ความคิดสร้างปัญญา**” คือถ้าเราจะคิดอะไร เราคิดให้ เกิดปัญญา อย่าไปคิดให้โง่เปล่านั้น ถ้ามีความทุกข์ก็คิดว่า ความทุกข์มันก็สร้างคนมาเยอะแล้ว ถ้าเขาไม่มีความทุกข์ เขาก็ไม่ดีเท่านี้ ไม่เก่งเท่านี้หรอก ไปดู เจ้าพระยายมราช ไปดูครอบครัวกียากจน พระไปเทศน์ โยมก็ติดกัณฑ์เทศน์มา พอติดกัณฑ์เทศน์มาเลย ทำ ไปทำมา ก็เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็น อาจารย์ของราชกุมารเยอะแยะ

๘๕

อ.วคิน : ถ้าเรารู้สึกว่าคิดมากก็**ระล่อมความคิด** **ไปในทางปัญญา**ให้เกิดปัญญา ก็ต้องพยายามไม่มีอคติ เข้าข้างตัวเอง ต้องซื่อตรง ไม่เข้าข้างตัวเอง พุดตาม ภาษาของเบคอนว่าไม่มีอคติ มันเป็นอุปสรรคของ ความก้าวหน้าของมนุษย์

อคติแบบต่างๆ

๑. **อคติเกี่ยวกับชาติ** พวกพ้องเรา เราจะเข้าข้างเสมอ บางทีคนบางคนอคติเข้าข้างชาติของตัวเองจนหลงชาติแล้วก็เพื่อฝันแต่อดีตว่าเคยใหญ่เคยโตเคยอะไร แต่เวลานี้มันไม่เป็นอย่างนั้นแล้ว มันแย่มากก็ต้องยอมรับความจริง

๘๖

๒. **อคติส่วนตัวหรือประสบการณ์ส่วนตัว** เคยมีประสบการณ์ส่วนตัวมาอย่างไรก็ยอมรับแต่สิ่งนั้นเท่านั้น อิทเมวสัจจํ โมฆมณฺณํ อันนี้เท่านั้นที่เป็นจริงอย่างอื่นเป็นเท็จทั้งนั้น คล้ายเป็น สัจจาภินิเวส ของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่ สัจจานุรักษ์

๓. **อคติหรือความไม่เข้าใจเกี่ยวกับภาษาพูดหรือเข้าใจผิด หรือไปยึดติดกับภาษา** เชื่อกความหมายที่ไม่ถูกต้องภาษา เช่น ภาษาคนพูดอย่างนี้ ภาษาธรรมพูดอีกอย่าง ถ้าไปติดที่ภาษาแล้วทำให้ความหมายมันเชวไป เช่นคำว่า “เวทนา” ชาวบ้านทั่วไปจะเข้าใจไป

อย่างหนึ่ง ภาษาธรรมก็หมายความว่าอีกอย่างหนึ่ง นี่เป็นอุปสรรคทางความหมาย เพราะไปติดอยู่กับภาษาพูดที่ไม่ใช่ความหมายที่แท้จริงของสิ่งนั้น

๔. **ชนบประเพณี** ไม่มีความเป็นจริงถาวร ชนบประเพณีเกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ชั่วคราว หมดประโยชน์แล้วก็ควรเลิกยึดมั่นถือมั่นต่อไป อย่างที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่า สิ่งที่เคยเชื่อกันมา เคยถือกันมา เคยฟังกันมา เคยยินดีกันมาว่าถูกต้องก็มี ว่าจริงไม่จริงก็มี สิ่งที่เคยเชื่อกันมา เคยถือกันมา เคยฟังกันมา เคยยินดีกันมาว่าผิดถูกต้องก็มี ต้องทบทวนพิจารณาใหม่เสมอ ไม่ใช่ยอมรับแต่เพียงว่าเคยถือกันมา เคยเชื่อกันมา เคยฟังกันมาว่าอันนี้ถูกอันนี้ผิดโดยไม่ได้มีการทดสอบกันใหม่ในอดีตอาจจะถูก ในปัจจุบันอาจจะใช้ไม่ได้ มันเป็นเรื่องชั่วคราวนะครับ เป็นกาลิกะ ไม่ใช่อกาลิกะ เป็นสิ่งที่เป็นไปเพียงชั่วคราวหนึ่ง

อ.ทองขาว : อย่างเมื่อสมัยก่อนบรรดาข้าราชการทั้งหลายมีบรรดาคักดี มีคุณหลวงอะไรต่ออะไร เมื่อก่อนเหมาะ แต่สมัยนี้ไม่เหมาะ

อ.วคิน : อันนี้ก็ถ้าเผื่อว่าเว้นอคติเสียได้ แล้วก็ทำใจให้ตรง หมุนใจให้ตรงยอมรับตามที่เป็นจริง มันก็

คลายเครียดได้ ทำให้เราไม่ไปยึดมั่นถือมั่นกับอะไร
มากเกินไป แต่ Flexible นะครับ ยืดหยุ่นได้ ก็พยายาม
ที่จะให้ตรงตามความเป็นจริง คือปฏิบัติตนตามเป็น
จริงอย่างที่อาจารย์ท่านเจ้าคุณธรรมปิฎก* ท่านพูด
เสมอว่า **ไม่นำตนเข้าไปขวางกับความเป็นจริง** เพราะ
มันสู้ความเป็นจริงไม่ได้ เราเป็นเรือ่น้อยแล้วคลื่นแรง
เอาเรือไปขวางคลื่นก็จบ นี่ผมก็ขอแสดงความเห็นไว้
เกี่ยวกับการคลายเครียดนะครับ

๘๘

อ.ทองขาว : เป็นประโยชน์มากครับท่านอาจารย์
กำลังเครียดๆ อยู่ นะครับ ถ้าหากนำไปพิจารณาไตร่ตรอง
จะทำให้ทุกท่านอยู่สบายขึ้น นอนสบาย กินสบาย เวลา
เครียดอยู่ตรงไหนก็ไม่มีสุข นั่งก็ไม่มีสุข นอนก็ไม่มีสุข
เหมือนกับสุนัขขี้เรื้อน นั่งตรงไหนนอนตรงไหนก็รำคาญ
ต้องลุกไปเรื่อย มันคันไปหมด ก็นึกว่าไอ้สถานที่มันคัน
แต่ที่แท้ มันคันตัวมันเอง

อ.วคิน : พอหายเป็นโรคเรื้อนแล้ว นั่งที่ไหน
นอนที่ไหนมันก็หายคัน

อ.ทองขาว : ความเครียดความทุกข์อะไรมันก็
อยู่ที่เรา ถ้ารักษาหายแล้ว จริงๆ แล้วมันก็เหมือนหญ้า

* ปัจจุบันคือ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต)

ปากคอก พอมันตันก็ไม่วู้จะไปทางไหนคิดไม่ออก ที่พระพุทธรเจ้าว่าได้กัลยาณมิตรคอยชี้แนะคอยตักเตือนก็จะดี มันต้องค่อยๆ แก้ปัญหาไป ชีวิตคนเราแก้อย่างอื่นมันแก้ง่าย แก้ปัญหาชีวิตนี้ บางทีมันยากเหมือนกัน

อ.วคิน : คือถ้าหมუნถูกทางมันจะออกง่ายเหมือนขวดเกลือ **ถ้าหมუნผิดทาง หมุนเท่าไรมันก็ไม่ออก**

อ.ทองขาว : วันนั้นที่เล่าให้ฟังที่ไปวัดป่านานาชาติ พระฝรั่งชาวออสเตรเลีย ท่านก็เป็นนักชีวะ นักวิทยาศาสตร์ นักอนุรักษ์ ท่านก็รู้สึกว่เหลือเกินนะตัวแกจนวันหนึ่งท่านอ่านหนังสือพุทธศาสนาเกี่ยวกับอริยสัจสี่ก็มาซึ่งเลยว่ อ้อ นี่เรามันบ้าไป ตั้งแต่นั้นเลยหันมานับถือพระพุทธรศาสนา พอจะออกบิ๊บ มันออกมาได้ง่ายๆ เหมือนกัน

การสนทนาในรายการธรรมะร่วมสมัย หัวข้อ “โมโนยปฏิบัติปา” ได้ยุติลงเพียงเท่านี้ ขอความสวัสดีจงมีแต่ทุกท่าน

คุณธรรมของผู้อยู่ร่วมกัน

ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ ที่พัก
สร้างด้วยอิฐในนาทิกคาม ตอนเย็นเสด็จออกจากที่
พักผ่อนแล้ว เสด็จไปยังป่าโคสิงคสาวัน (ป่าสาละซึ่ง
มีต้นสาละใหญ่ต้นหนึ่งมีลักษณะเหมือนเขาโค) คนรักษา
ป่า (ทนายบาล) ไม่ยอมให้เสด็จเข้าไป อ้างว่ามีกุลบุตร ๓
ท่านซึ่งใคร่ความสงบพักอยู่ อย่าไปรบกวนท่านเลย
กุลบุตร ๓ ท่านที่คนเฝ้าป่าอ้างถึง ก็คือ พระอนุรุทธะ
พระนันทิยะ และพระกิมพิละ ซึ่งมาพักผ่อนอยู่ในป่านี้

พระอนุรุทธะได้ยื่นการสนทนา ระหว่างพระผู้มี
พระภาคกับคนเฝ้าป่า จึงรับชวนสหธรรมิกทั้ง ๒ รูป
ออกมาต้อนรับพระศาสดา และกล่าวกับคนเฝ้าป่า “ท่าน
ผู้นี้เป็นศาสดาของพวกเราเราเป็นสาวกของท่าน อย่า
ได้ห้ามท่านเลย”

พระศาสดาเสด็จเข้าไปในป่าโคสิงคสาวัน ตรัส
ถามพระเถระทั้ง ๓ ว่าอยู่สุขสบายดีหรือลำบากด้วย
อาหารบิณฑบาตหรือไม่ พวกเขาพร้อมเพรียงกัน

มีความชื่นชมต่อกันอยู่หรือ พระเถระทั้ง ๓ ทูลตอบว่า อยู่สุขสบายดี ไม่ลำบาก ด้วยอาหารบิณฑบาต และยังมีความชื่นชมต่อกันอยู่ เข้ากันได้เหมือนน้ำกับน้ำมัน พระศาสดาตรัสถามว่า ที่เป็นเช่นนั้นได้ เพราะอาศัยคุณธรรมอะไร พระเถระทั้ง ๓ ทูลว่า เพราะมีเมตตาต่อกันทั้งกาย วาจาและใจ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่ประพฤติกระทำตามใจตน แต่พยายามตามใจผู้อื่น เมื่อเป็นเช่นนั้น กายของข้าพระองค์ทั้ง ๓ แม้จะต่างกัน แต่จิตเป็นอย่างเดียวกัน

“พวกเธอมีความเพียร ไม่ประมาทหรือ” พระศาสดาตรัสถามต่อไป “เป็นอย่างนั้นพระเจ้าข้า” พระอนุรุธะทูลตอบ

“พวกเธอเป็นอย่างนี้ได้เพราะอะไร”

“พวกข้าพระองค์ปฏิบัติอย่างนี้คือ เมื่อออกไปบิณฑบาต ใครกลับจากบิณฑบาตก่อนก็ปูอาสนะ (ผ้ารองนั่ง) ไว้ ตั้งน้ำฉัน น้ำใช้ ถาดสำหรับไว้ ทานผู้ใดกลับทีหลัง เมื่อฉันเสร็จแล้ว ถ้ามีอาหารเหลือฉันก็ทิ้งเสียในที่ที่ไม่มีหญ้าหรือแหล่งในน้ำที่ไม่มีตัวสัตว์ เก็บอาสนะ เก็บน้ำฉัน น้ำใช้ เก็บถาดสำหรับ ปิดกวางตรางอาหาร ใครเห็นหมอน้ำฉันน้ำใช้ น้ำชำระล้างเปล้าก็จัดแจงใส่ให้เต็ม

ถ้าทำคนเดียว ไม่ไหวก็ชักมือเรียกผู้อื่นให้ช่วย พวกเขา
เข้าพระองค์ไม่ปนเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้ หนึ่ง ทุกๆ ๕ วัน
พวกเขาเข้าพระองค์จะสนทนาธรรมกันตลอดคืน พวกเขา
เข้าพระองค์ไม่ประมาท มีความเพียรอยู่อย่างนี้

พระพุทธองค์ทรงชื่นชมยินดีต่อคุณธรรมของ
พระสาวกและตรัสถามถึงคุณธรรมที่สูงยิ่งๆ ขึ้นไป พระ
อนุรุทธะทูลตอบว่ามีอยู่ตั้งแต่ฉมาน ๔ ฉมาน ๘ และนิโรธ
สมาบัติ รวมเป็น ๙ ระดับ เรียกโดยชื่อว่า อนุปปพวิหาร
เป็นธรรมเครื่องอยู่เป็นสุขของพระอริยเจ้า

๑๓

พระศาสดาทรงพอพระทัยและเสด็จกลับไป เมื่อ
พระศาสดาเสด็จกลับไปแล้ว พระนันทิยะ และพระ
กิมพิละได้กล่าวกับพระอนุรุทธะว่าพระอนุรุทธะประกาศ
คุณวิเศษของพวกตน ทั้งๆ ที่ตนไม่เคยบอกเลยว่ามี
หรือไม่มี พระอนุรุทธะตอบว่า ไม่เคยบอกก็จริง แต่
ท่านกำหนดรู้ได้ด้วยใจว่าท่านทั้งสอง มีคุณธรรมอัน
วิเศษอยู่ภายในจนถึงเป็นพระอรหันต์

ประวัติย่อ

อาจารย์วศิน อินทสระ

ชาติภูมิ

เกิดที่หมู่บ้านท่าศาลา อำเภอรัตตภูมิ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เมื่อจำความได้ พ่อแม่ได้ย้ายไปอยู่ที่หมู่บ้านตากแดด ตำบลปากกรอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การบรรพชาอุปสมบท

บวชเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๓ ปี ที่วัดบุปผาราม เขตธนบุรี กรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๐ และอุปสมบทเป็นภิกษุเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ลาลิกขา เมื่อ ๒๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๗

การศึกษา

- มัธยม ๘ (สมัครสอบ)
- นักธรรมเอก
- เปรียญ ๗ (ป.ธ.๗)
- ศาสตราจารย์บัณฑิต (มหามกุฏราชวิทยาลัย)
- M.A. (ทางปรัชญา มหาวิทยาลัยบานาร์ส อินเดีย)
- ปริญญาดุขฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หน้าที่การงาน

สอนวิชาศีลธรรม

- ที่โรงเรียนราชินี
- ที่โรงเรียนพณิชยการสีลม (อาจารย์ผู้ปกครอง)
- ที่โรงเรียนเตรียมทหาร และเป็นหัวหน้าแผนกสารบัญ มียศเป็นร้อยโท

สอนวิชาพุทธปรัชญาเถรวาท-มหายาน ที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ประมาณ ๑๒ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๓)

สอนวิชาพุทธศาสนาในประเทศไทยและวิชาจริยศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ประมาณ ๑๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๓)

สอนที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๒ (เป็นระยะเวลา ๔๖ ปีเต็ม)

สอนพิเศษประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ทางพระพุทธศาสนาในวันอาทิตย์ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ มาจนถึง พ.ศ. ๒๕๕๓ (เป็นระยะเวลา ๒๘ ปีเต็ม)

บรรยายพิเศษในที่ต่างๆ ตามที่ได้รับเชิญ

บรรยายธรรมทางวิทยุตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จนถึง พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยออกเป็นรายการสดบ้าง ใช้เทปบ้าง (เป็นระยะเวลา ๑๑ ปีเต็ม)

การประพันธ์

เขียนหนังสือประเภทต่างๆ เช่น นวนิยายอิงหลักธรรม อธิบายหลักธรรม ฯลฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ มาจนถึงปัจจุบัน มีประมาณกว่า ๑๖๐ ชื่อเรื่อง บางชื่อเรื่องก็มีหลายเล่ม เช่น ทางแห่งความดี เป็นต้น

ทำนิตยสาร

- เป็นบรรณาธิการนิตยสารธรรมจักรของมูลนิธิมหา มกุฏราชวิทยาลัยตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙
- เป็นบรรณาธิการนิตยสารศุภมิตรของมูลนิธิส่งเสริม กิจการศาสนาและมนุษยธรรม (กศม.) ของวัดมกุฏกษัตริยา ราม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑

รางวัลพิเศษ

- ปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้รับโล่รางวัลชมเชยจากคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ประเภทสารคดี หนังสือเรื่อง “จริยาบถ” และในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ หนังสือเรื่อง จริยศาสตร์
- ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้รับพระราชทานรางวัล “เสาเสมา ธรรมจักร” ในฐานะผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระพุทธศาสนา ประเภทวรรณกรรมเนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี
- ปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับเกียรติคุณบัตรจากกระทรวง ศึกษาธิการในฐานะเป็นรางวัลชมเชย ประเภทสร้างสรรค์ ด้านศาสนาจากบทความเรื่อง “หลักกรรมกับการพึ่งตนเอง”

- ๒๒ เมษายน ๒๕๕๒ ได้รับรางวัล “พุทธคุณูปการ
กาญจนเกียรติคุณ” ในฐานะผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระพุทธ
ศาสนา จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวง
วัฒนธรรม

- ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ได้รับรางวัล “ปูชนียบุคคล
ด้านภาษาไทย” เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติประจำปี พ.ศ.
๒๕๕๓ จากกระทรวงวัฒนธรรม

- ๒๔ มกราคม ๒๕๕๘ ได้รับรางวัล “นราธิป” ใน
ฐานะนักเขียนอาวุโสประจำปี ๒๕๕๗ จากสมาคมนักเขียน
แห่งประเทศไทย (ในพระบรมราชูปถัมภ์)

- ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ได้รับรางวัล “ผลงานด้าน
การเผยแผ่พระพุทธศาสนาดีเด่นด้านวรรณกรรม” ประจำปี
๒๕๕๘ จากมูลนิธิศาสตราจารย์พิเศษจำนงค์ ทองประเสริฐ
ราชบัณฑิต (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

เรื่องพระอนันต์พุทธอนุชา

เรื่อง พระอนันต์พุทธอนุชา นอกจากจะได้รับความนิยม
อย่างแพร่หลายในสังคมไทยแล้ว สารานุกรมวรรณกรรมโลก
ในศตวรรษที่ ๒๐ (Encyclopedia of World Literature in
20th Century) ได้นำเรื่องพระอนันต์พุทธอนุชาไปสวดตีไว้
ในหนังสือดังกล่าวนั้น เป็นทำนองว่าได้ชี้ทางออกให้แก่
สังคมไทยที่สับสนวุ่นวายอยู่ด้วยปัญหาหนานับการ

มุนี คือ ผู้รู้ ผู้มีใจสงบ

มีบ่อยๆ ที่เราได้เห็นบุคคลผู้มีคุณสมบัติเช่นนี้

เป็นทั้งมุนี นักปราชญ์ และบัณฑิต อยู่ในคนคนเดียวทั้ง

คือเป็นผู้รอบรู้ซึ่งเป็นลักษณะของปราชญ์และเป็นคนดี

ซึ่งเป็นลักษณะของบัณฑิต แม้จะหาได้ยากแต่ก็หาได้

ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะเป็นผู้หมั่นศึกษาสดับตรับฟัง และฝึกตน

พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า

“ผู้ที่ฝึกตนให้อุดหนุนต่อคำสว่างเกินของผู้อื่นได้

เป็นผู้ประเสริฐที่สุดในหมู่มนุษย์”

Facebook : อาจารย์วสิน อินทสระ

Facebook : Wasin Indasara

www.ruendham.com

www.kanlayanatam.com